

O'zbekiston OVOZI

2

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ “ҲИНДИСТОН – МАРКАЗИЙ ОСИЁ” САММИТИДА ИШТИРОК ЭТАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 27 январь кuni видеоанжуман шаклида ўтадиган “Ҳиндистон – Марказий Осиё” биринчи саммитида иштирок этади.

Ҳиндистон Республикаси Бош вазири Нарендра Модди ташаббуси билан ташкил этилаётган олий даражадаги учрашув кун тартибига мувофиқ, кўп томонлама муносабатларни янада кенгайтириш, минтақавий боғлиқликни кучайтириш ҳамда минтақада барқарорлик ва изчил тараққиётни таъминлаш масалалари кўриб чиқилади.

Савдо, sanoat кооперацияси, “яшил” иқтисодиёт, инновациялар ва рақамли технологиялар, транспорт ва логистика, маданий-гуманитар алмашинув соҳаларида амалий ҳамкорликни илгари суришга алоҳида эътибор қаратилади.

Саммит якунида дўстлик муносабатларини ва устувор йўналишларда узоқ муддатли шерикликни мустақамлашга қаратилган Деҳли декларациясини қабул қилиш кўзда тутилган.

ЎЗА

КАТТА ШАҲАРЛАРДАГИ КУТИЛМАГАН КЎНГИЛСИЗЛИКЛАР

Хабарингиз бор, 25 январь кuni соат 10:57 да Марказий Осиё ягона электр тармоғида катта авария бўлиши оқибатида мамлакатимизнинг пойтахти ва бир қатор вилоятларида оммавий равишда электр таъминотида узилишлар юзага келди. Бунинг оқибатида метро, авиапарвозлар, коммунал тизим тўхтаб, миллионлаб инсонлар электр таъминотисиз қолди.

Президентимиз топшириқларига биноан электр энергияси таъминотида юзага келган носозликлар сабабини аниқлаш ва бартараф этиш бўйича Бош вазир хузурида ҳукумат комиссияси тузилди. Комиссия томонидан биринчи навбатда генерация жараёнини тиклаш вазифаси кўйилиб, содир бўлган носозликлар сабабларини аниқлаш, электр таъминоти

барқарорлигини таъминлаш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ҳамда зудлик билан амалга ошириш юзасидан қатор вазифалар юкланди.

Бу каби авариялар биз техника ва ахборот технологиялари асри, рақамли иқтисодиёт, дея бонг ураётган XXI асрда бўлиши мумкинми? Албатта, мумкин. АҚШ, Европа ва Осиёнинг ривожланган давлатларида ҳам бу каби авариялар, метро, авиапарвозлар, коммунал тизимнинг тўхтаб қолиши, миллионлаб инсонларнинг электр таъминотисиз қолишларини кўриш мумкин.

Бундай кутилмаган ҳодисалардан ҳеч бир давлат кафолатланмаган. Ушбу инфографикада электр энергияси тизимидаги йирик узилишларни кўриш мумкин.

27-yanvar, payshanba, 2022-yil.
№4 (32698)

ТАРАҚҚИЁТ СТРАТЕГИЯСИДА МАМЛАКАТИМИЗНИНГ РИВОЖЛАНИШ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ БЕЛГИЛАБ БЕРИЛГАН

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 26 январь куни Ўзбекистоннинг 2022-2026 йилларга мўлжалланган Тараққиёт стратегиясини белгилаш ҳамда уни жорий йилда амалга ошириш масалалари муҳокамаси юзасидан видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Бугун 35 миллиондан зиёд кўп миллатли халқимиз ривожланган давлатларга хос ҳаёт даражасига эришиш, адолатли, эркин ва фаровон жамият қуришдек улғу мақсадлар билан яшамоқда. Шундан келиб чиқиб, Шавкат Мирзиёев ўтган йилги Президент сайловида "Инсон қадрини учун", "Давлат – инсон учун" деган ғояларни илгари сурган эди. Уларни ҳаётга татбиқ этиш мақсадида, аҳолининг фикр ва таклифлари асосида 2022-2026 йилларга мўлжалланган тараққиёт стратегияси ишлаб чиқилди.

Ушбу дастурий ҳужжатда яқин ва ўрта истиқболда мамлакатимизнинг ривожланиш тенденциялари қандай бўлиши, бу борадаги устувор вазифалар белгиланган. "Ҳаракатлар стратегиясидан – Тараққиёт стратегияси сари" деган тамойил асосида ислохотларнинг узвийлиги ва давомийлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилган.

Жорий йилги "Инсон қадрини улғулаш ва фаол маҳалла йили" бўйича давлат дастури лойиҳаси ҳам янги стратегиядан келиб чиқиб тайёрланган. Очiq муҳокама жараёнида аҳолидан 17 мингдан зиёд таклифлар олинган. Улар таснифланиб ва умумлаштирилиб, дастур лойиҳаси 300 дан ортиқ ташаббуслар билан тўлдирилган.

Давлатимиз раҳбари халқимизга бундай фаоллиги, ислохотларга ишончи ва дахлдорлиги учун миннатдорлик билдирди.

– Инсон қадрини биз учун қандайдир мавҳум, баландпарвоз тушунча эмас. Инсон қадрини деганда, биз, аввало, ҳар бир фуқаронинг тинч ва хавфсиз ҳаёт кечиришини, унинг фундаментал ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашни назарда тутамиз. Инсон қадрини деганда, биз ҳар бир фуқаро учун муносиб турмуш шароити ва замонавий инфратузилма ташкил этишни, малакали тиббий хизмат кўрсатиш, сифатли таълим, ижтимоий ҳимоя тизими, соғлом экологик муҳит яратиб беришни тушунамиз. Бу мақсадга эришиш учун эса дунёдаги ноёб демократик тузилма бўлган маҳалла институти имкониятларидан самарали фойдаланиш, унинг ваколатларини янада кенгайтириш, пировард натижада маҳаллани жамиятимизнинг ҳал қилувчи бўғинига айлантириш вазифасини ўз олдимишга кўймоқдамиз. Маҳалла тинч бўлса, юрт тинч бўлади. Маҳалла обод бўлса, бутун мамлакат обод бўлади, – деди Президент.

Тараққиёт стратегияси 7 та устувор йўналиш ва 100 та мақсаддан иборат. Булар:

I. Инсон қадрини юксалтириш ва эркин фуқаролик жамиятини янада ривожлантириш орқали халқпарвар давлат барпо этиш;

II. Мамлакатимизда адолат ва қонун устуворлиги тамойилларини тараққиётнинг энг асосий ва зарур шартига айлантириш;

III. Миллий иқтисодийни жадал ривожлантириш ва юқори ўсиш суръатларини таъминлаш;

IV. Адолатли ижтимоий сиёсат юритиш, инсон капитални ривожлантириш;

V. Маънавий тараққиётни таъминлаш ва соҳани янги босқичга олиб чиқиш;

VI. Миллий манфаатлардан келиб чиққан ҳолда умумбашарий муаммоларга ёндашиш;

VII. Мамлакатимиз хавфсизлиги ва

мудофаа салоҳиятини кучайтириш, очiq, прагматик ва фаол ташқи сиёсат олиб бориш.

Тараққиёт стратегиясини жорий йилда амалга ошириш бўйича Давлат дастурида умумий қиймати 55 триллион сўм ва 11,7 миллиард долларлик 398 та чора-тадбир кўзда тутилган.

Йиғилишда давлатимиз раҳбари барча савий-ҳаракатлар ва маблағлар ҳар бир маҳаллага аниқ етиб бориши, оилалар фаровонлигини оширишга хизмат қилиши кераклигини таъкидлади.

Президентимиз 7 та устувор йўналишнинг ҳар бирига алоҳида тўхталиб, энг муҳим жиҳатларини айтиб ўтди.

Хусусан, маҳаллани жамоатчилик бошқаруви ва назоратининг таянч бўғинига айлантириш, халқ билан мулоқот тизимини такомиллаштириш, ҳудудий дастурларни жамоатчилик фикри асосида амалга ошириш зарурлиги таъкидланди.

Хотин-қизларнинг ўқиши ва ишлаши учун имкониятларни янада кенгайтириш орқали улар орасидаги ишсизлигини 2 бараварга қисқартириш мумкинлиги айтилди.

Иккинчи йўналиш ҳақида сўз борар экан, "қонун устуворлиги индекси" юқори даражада бўлган давлатлар қаторидан жой олиш энг асосий вазифалардан экани таъкидланди. Шу мақсадда мулк ҳуқуқини ишончли ҳимоя қилиш, маъмурий судлар ваколатларини кенгайтириш орқали фуқаро ва тадбиркорлар ҳуқуқларини кафолатли таъминлаш бўйича янги тизим яратилади.

Йўлларда хавфсиз шароит яратиш, транспорт ҳодисалари ва ўлим ҳолатларини кескин қисқартириш учун ҳаракатларни бошқариш тўлиқ рақамлаштирилади, ҳайдовчилик гувоҳномасига ўқитиш кучайтирилади.

Давлатимиз раҳбари миллий иқтисодийни жадал ривожлантириш йўналишининг аҳамиятига алоҳида тўхтади.

– Ҳеч кимга сир эмас – бугун жамиятда тинчлик ва барқарорликни сақлаш, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, мамлакатимизнинг ҳудудий яхлитлиги, сарҳадларимиз дахлсизлигини таъминлаш энг муҳим вазифа, керак бўлса, масалаларнинг масаласи бўлиб турибди. Фақат барқарор иқтисодийтгина ижтимоий муаммоларни ҳал этиш имконини беради, – деди Шавкат Мирзиёев.

Шу боис стратегияда иқтисодий тармоқларини комплекс ва жадал ривожлантириш, замонавий иш ўринлари яратиш ва камбағалликни қисқартириш бўйича кўплаб чора-тадбирлар белгиланган.

Хусусан, келгуси беш йилда ялпи ички маҳсулот ҳажмини 100 миллиард доллардан ошириш мақсад қилинган. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни 1,4 баравар кўпайтириш ва камбағаллик даражасини камида 2 баравар қисқартириш режалаштирилган.

Илм-фан ва инновациялар, қишлоқ хўжалигига бозор механизмларини жорий этиш орқали деҳқон ва фермерлар даромадини 2 баравар ошириб, аграр тармоқда йиллик ўсишни камида 5 фоизга етказиш имконияти бор.

Шунингдек, келгуси беш йилда иқтисодийга 120 миллиард доллар, шу жумладан, 70 миллиард доллар хорижий инвестициялар жалб этиш,

экспорт ҳажмини йилига 30 миллиард доллардан ошириш мўлжалланган.

– Энг қийини, бу улкан вазифаларни ҳамон давом этаётган пандемия ва глобал инқироз шароитида амалга оширишга тўғри келади. Бу биздан катта куч ва маблағ, мустаҳкам ирода ва қатъий интизомни, барча имкониятларни тўла сафарбар қилишни талаб этади, – деди давлат раҳбари.

Ижтимоий йўналишдаги асосий вазифалар ҳам кўрсатиб ўтилди. Хусусан, келгуси беш йилда мактабларда қўшимча 1 миллион 200 минг ўқувчи ўрни яратилади ҳамда дарсликлар янгиланади. Давлат ва хусусий боғчаларни кўпайтириш орқали мактабгача таълим қамрови 80 фоизга етказилади.

Олий ўқув юртининг нуфузли халқаро рейтингларга кириши, хусусий шериклик асосида 100 минг ўринли талабалар турар жойи барпо этилиши ҳам муҳим вазифалардан.

Шунингдек, бирламчи тиббий хизматлар сифатини ошириш, моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, рақамли тиббиётни кенг жорий қилиш зарурлиги таъкидланди. Дори воситалари ва тиббий буюмлар учун бюджетдан ажратиладиган маблағлар 3 баравар оширилиши белгиланди.

Маънавият соҳасига оид чора-тадбирлар муҳокама қилинар экан, 12 мингдан зиёд кутубхона имкониятларидан самарали фойдаланиш, мафкурарий хуружларга қарши миллий ғоя асосида биргаликда курашиш муҳимлиги қайд этилди.

Жисмоний тарбия ва спорт билан мунтазам шуғулланадиган аҳоли сонини 33 фоизга етказиш, Олимпия ва Паралимпия ҳаракатини янада ривожлантириш бўйича вазифалар кўрсатиб ўтилди.

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, "Яшил макон" умум-миллий лойиҳасини амалга ошириш масалаларига ҳам эътибор қаратилди.

Меҳнат миграциясини тизимли ташкил этиш, фуқароларни хорижий тиллар ва касбга ўргатиш, хориждаги ватандошлар билан мулоқотни кенгайтириш бўйича кўрсатмалар берилди.

Тараққиёт стратегиясидаги яна бир муҳим йўналиш – Ватанимиз хавфсизлиги ва мудофаа салоҳиятини кучайтириш, очiq ва прагматик, фаол ташқи сиёсат олиб боришга қаратилган.

Шу мақсадда Янги Ўзбекистон хавфсизлиги концепцияси қабул қилинади. Ахборот технологиялари билан боғлиқ хуружларнинг олдини олиш ва киберхавфсизликни таъминлаш тизими яратилади. Фавқулодда вазиятларни бошқариш тизими такомиллаштирилади. Ички ва ташқи молиявий оқимларни мониторинг қилиш ва бу билан боғлиқ хавф-хатарларнинг олдини олишга қаратилган янги механизмлар жорий этилади.

Президентимиз Тараққиёт стратегияси ва йиғилишдаги топшириқларга доир ҳужжатларни пухта ишлаб чиқиш, уларнинг ижроси ҳақида кенг жамоатчиликка ҳисобот бериб бориш талабини қўйди.

– Ҳамма ўзгаришларни, дастурларнинг амалдаги ижросини одамлар кундалик ҳаётида ҳар қуни сезиши керак. Мана шу асосий мақсад, – дея таъкидлади Шавкат Мирзиёев.

Вазирлар Маҳкамасига Тараққиёт стратегияси ва жорий йилги Давлат дастури бажарилишини ташкил этиш ва назорат қилиш бўйича кўрсатмалар берилди. Ҳокимликларга ҳудудий дастурларни ушбу ҳужжатлар билан уйғунлаштириб, кенг жамоатчилик муҳокамасидан ўтказиш вазифаси қўйилди.

– Ҳамма ислохотларни, ҳамма ҳаракатларни жамият билан бирга қиламиз. Ҳаммамиз бир куч, бир қудрат бўлиб халқимизга хизмат қилишимиз керак, – деди Президентимиз.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар юзасидан Бош вазир ва унинг ўринбосарлари, вазирлар, ҳокимлар, жамоатчилик вакиллари сўзга чиқди.

Кеча Президентимиз раислигида давлат ва жамиятимиз ҳаётининг барча соҳалари қамраб олинган видеоселектор йиғилиши ўтказилди. Унда 2022–2026 йилларга мўлжалланган Тараққиёт стратегияси ва уни 2022 йил – Инсон қадрини улғулаш ва фаол маҳалла йилида амалга оширишга оид давлат дастури ижросини ташкил этиш масалалари муҳокама этилди. Бу борада аниқ вазифалар белгилаб берилди.

Янги Тараққиёт Ва Миллий Юксалиш

Танзила НОРБОЕВА,
Олий Мажлис Сенати раиси:

– Эндиликда Сенат қўмиталарининг маҳаллий Кенгашлар доимий комиссиялари билан фаолияти мувофиқлаштирилади. Бундан ташқари, стратегияда давлат бошқарув органи фаолиятини фуқарога хизмат қилиш тамойили асосида шакллантириш кўзда тутилган.

Мазкур ҳужжатга асосан, давлат бошқарув тизими тўлиқ қайта кўриб чиқилади. Ташкилотларни ташкил қилиш, уларни тугатиш тартиблари, фаолият мезонларини назарда тутувчи ҳуқуқий механизмлар ишлаб чиқилади. Жойларда аҳолидан манфаатлар тўқнашуви юзасидан жуда кўп эътирозлар бўлади. Уларнинг олдини олиш ишларига кенг жамоатчилик вакилларини жалб қилиш ҳам кўзда тутилган.

Яна бир йўналиш бу – ихчам, профессионал, адолатли юқори натижаларга хизмат қиладиган давлат бошқаруви тизимини жорий қилиш масаласи. Вазирлик ва идораларга ўз ваколатига қарадиган масалаларни ҳал қилишда кўпроқ мустақиллик бериш, шароитлар яратиш масаласи акс эттирилган. Шу билан бирга, уларнинг ижро интизомини кучайтириш ҳам эътиборга олинган.

Сенаторлар, депутатлар қонунларни кўриб чиқиш билан бирга, ўз ишларини сайланган ҳудудларида ташкил этишади. Шуларнинг барчасини назарда тутадиган, ҳали бизнинг республикамизда мавжуд бўлмаган Концепция – Ўзбекистон Республикаси қонунчилигини ривожлантириш Концепцияси ҳам ишлаб чиқилади. Президентимиз давлат халққа хизмат қилиши шарт ғоясини илгари сурмоқда. Мана шу ғояни ҳаётга татбиқ этишни назарда тутувчи халқлик давлат миллий дастури амалга оширилади. Бундан ташқари, стратегия доирасида олиб борилаётган ишлар юзасидан ҳар чоракда Вазирлар Маҳкамасининг ахбороти Олий Мажлис палаталарида эшитиб борилади. Ҳуқуқат билан узвий ҳамкорлик йўлга қўйилади.

Тараққиёт стратегияси давлатимиз учун аҳамиятли бўлган барқарор ривожланиш мақсадлари ва 130 дан ортиқ индикаторларига тўла мос келади. Стратегия ва унга илова қилинаётган дастурнинг сўзсиз ва сифатли бажарилиши 2026 йилга келиб, БМТ томонидан эълон қилинган барқарор ривожланиш мақсадларини ҳам сўзсиз бажарилишига хизмат қилади.

Улуғбек ИНОЯТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон ХДП фракцияси раҳбари:

– Ўзбекистонда ижтимоий демократик давлат бунёд этиш бўйича бутунлай янги давр бошланмоқда. Тараққиёт стратегиясида камбағалликни қисқартириш, янги иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш, фуқароларнинг доимий даромадга эга бўлиши учун шароит яратиш масалаларига устувор аҳамият қаратилган. Халқимиз фаровонлиги йўлида белгилаб берилган мақсад ва вазифалар ниҳоятда кенг қамровли бўлиб, қайси соҳа вакили бўлишимиздан қатъи назар зиммамизга улкан масъулият юклайди.

Ижтимоий ҳимоя соҳасида ягона давлат сиёсатини олиб бориш бўйича масъул давлат органини белгилаш стратегияда назарда тутилаётган муҳим янгилик эканини алоҳида таъкидлаш лозим. Қўмакка муҳтож ва нафақа тайинлаш мезонларига жавоб берадиган оилалар ва шахсларни ижтимоий ёрдам дастурлари билан қамраб олиш кўзда тутилмоқда. Бу борада аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш миллий стратегиясини ишлаб чиқиш режалаштирилмоқда.

Шу билан бирга, имконияти чекланган ва ногиронлиги бўлган 12 минг нафар шахсларнинг бандлигини таъминлаш, бу борада Миллий дастур ишлаб чиқиш кўзда тутилмоқда. Унга кўра, тиббий-меҳнат эксперт комиссиялари томонидан ҳар бир ногиронлиги бўлган шахсларнинг ишлаши мумкин бўлган касблари тўғрисидаги маълумотларни "Бандлик хизмати" ахборот тизимига киритиш йўлга қўйилади. Ногиронлиги бўлган шахсларни касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш учун касбий таълим муассасаларига имтиёзлар бериш, уларни тадбиркорликка жалб этиш ва ўзини ўзи банд қилиши учун имтиёзли кредитлар, субсидиялар ажратиш имконияти ҳам яратилади.

Белгиланаётган ҳар бир вазифа, ҳар бир йўналиш замирида аҳолининг турмуш шароитини яхшилаш ва эркин фуқаролик жамиятини янада ривожлантириш орқали халқпарвар давлат барпо этиш мақсади мужасамлашган. Халқига хизмат қилган давлатгина қудратли бўлади.

Ў.А.

Хитой ва Марказий Осиё давлатларининг ҳамкорлиги минтақада иқтисодий-ижтимоий фаолликни оширишга, янги имкониятлар эшиклари очилишига хизмат қилади.

МАРКАЗИЙ ОСИЁНИНГ ЮРАГИ

Яқин кўшничлик ҳамда дўстлик тамойилларига асосланган фаол ва прагматик сиёсат. Бу Ўзбекистоннинг ташқи сиёсатда танлаган йўли бўлиб, шу орқали минтақада мамлакатлар билан ҳамкорлик муносабатлари ривожланишига эришилмоқда. Аввало, савдо-иқтисодий, транспорт-логистика ва маданий-гуманитар соҳалардаги алоқаларда жадал ўсишлар кузатиляпти. Бундан ташқари, глобал экологик масалалар, нефть, газ ва бошқа қатор йўналишларда истиқболли келишувларга эришилмоқда. Умуман олганда эса минтақада мутлақо янгича ёндашувда сиёсий ёндоқ юзага келди.

Фикримизнинг исботи сифатида куни кеча бўлиб ўтган Марказий Осиё ва Хитой давлат раҳбарлари саммитини айтишимиз мумкин. Хитой Халқ Республикаси билан дипломатик муносабатлар ўрнатилганининг 30 йиллигига бағишлаб ташкил этилган видеоанжуман ҳамкорлик муносабатларини яна бир поғона кўтаришга хизмат қилади. Доимий равишда ташкил этиб келинаётган учрашувлардан кўзланган мақсад эса минтақада хавфсизлик ҳамда барқарор ривожланишни таъминлашдан иборатдир.

Саммитда асосий эътибор иқтисодий масалаларга қаратилди. Самарали ҳамкорликни таъминлаш учун нималарга эътибор қаратиш зарурлиги ва қайси йўналишлар истиқболли бўлиши мумкинлиги ҳусусида мулоҳазалар билдирилди. Айтиш керакки, мамлакатимизнинг ташқи иқтисодий салоҳиятини ошириш, сиёсий ҳамда гуманитар соҳаларда тараққиётга хизмат қилувчи келишувларга эришишда бу каби мулоқотларнинг аҳамияти катта. Шу маънода, бўлиб ўтган саммит ва унинг келгусида қўйилган натижаларни сиёсатшунослар, олимлар, халқаро ҳамжамият томонидан муҳокамалар ҳамда қизиқтирилган сабаб бўлмоқда. Ўзбекистон ХДП фаоллари ва депутатлар ҳам бу борада ўз фикрларини билдиришти.

Дилором ИМОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати:

— Бугун дунё тўртинчи саноат инқилобига шиддат билан ўтиши билан бир вақтда таҳлимоқда ҳам ортмоқда. Биз ҳам шиддат билан ривожланиш учун бор имкониятларимизни ишга солишимиз ва бу жараёнларга муносиб тайёрланишимиз керак. Шундай шароитда нафақат мамлакат иқтисодини балки, бутун минтақа иқтисодини ўйлаган Президентимиз онлайн саммитда катта ташаббуслар билан чиқди.

Чунки бизнинг Марказий Осиёдаги ўрнимиз бекиёсдир. Бунга инкор қилинмайдиган сабабларни келтириш мумкин. Масалан, Марказий Осиёнинг барча давлатлари билан умумий чегарага эга ягона давлат эканлигимиз ва жаҳоннинг бирор-бир йирик куч марказлари билан умумий чегарамиз йўқлиги катта ютуғимиз. Тўғридан-тўғри денгизга чиқолмайдиган жаҳондаги иккита давлатдан бири эканлигимиз эса денгиз йўли орқали савдо қилиш имкониятимизни чеклайди. Шу боис давлатимиз раҳбари Хитой-Қирғизистон-Ўзбекистон транспорт коридори лойиҳасини шу йилдан кечиктирмасдан бошлашни тақлиф этди. Бу лойиҳа бундан қарийб 25 йил олдин ишлаб чиқилган, лекин баъзи сабабларга кўра, амалга ошмай қолган эди. Лойиҳа ишга тушса, Хитой-Қирғизистон-Ўзбекистон ўртасидаги товар оқимини ҳаракатлантирадиган асосий "қон томир" вазифасини ўтайди. Агар Хитой Марказий Осиёнинг асосий энг йирик савдо ҳамкори ҳисобланиши инobatга олинса, масаланинг моҳияти янада ортади.

Яна бир жиҳати, бугун рақамли технологиянинг аҳамияти тобора ортиб бормоқда. Хитой бу соҳада ҳам яхши тажрибга эга. Демак, рақамли иқтисодиёт ва савдони ривожлантириш, электрон ҳўкумат, блокчейн ҳамда сунъий интеллект технологияларини жорий этиш соҳасидаги манфаатли шерикликни ривожлантириш ҳам муҳим саналади. Шу мақсадда ИТ паркларини негизда қўшма "Интеллектуал Ипак йўли" платформасини яратиш тақлифи киритилди.

Умуман олганда, Хитой тажрибасидан оқилона фойдаланиб, қай бир соҳага тадбиқ этсак ҳам халқимиз учун катта ютуқ бўлади. Қайси давлат билан қандай ҳамкорлик қилишдан қатъи назар, албатта, бу миллий манфаатларимиздан келиб чиққан бўлиши керак, деб ўйлайман.

Аббор ҚУРБОНОВ, Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши бўлим бошлиғи:

— Қўшни мамлакатлар билан ўзаро савдо-сотик ривожланиши минтақанинг инвестицион жозибадорлиги ошишига замин яратмоқда. Тарихдан маълумки, Ўзбекистон ва Хитой давлатларининг ўзаро дўстона муносабатлари минг йилликка бориб тақалади. Икки халқ бир-бири билан ўзаро савдо-сотик, ижтимоий-иқтисодий соҳалардаги ҳамкорлик алоқаларида ҳамкорликни кўришимиз мумкин. Биргина "Буюк ипак йўли" тарихдан икки миллат ўртасидаги дўстона муносабатлар ривожланишида муҳим аҳамият касб этган. Халқаро ва минтақадаги ўзаро боғлиқлик масалалари Марказий Осиё, жумладан, денгиз портларига бевосита олиб чиқувчи йўлга эга бўлмаган мамлакатимиз учун долзарб саналган. Шу боисдан Ўзбекистон "Бир макон, бир йўл" ташаббусини қўллаб-қувватлаган.

Бўлиб ўтган учрашувда давлатимиз раҳбари ҳамкорликда амалга оширилган ишларни эътироф этар экан, ушбу йўналишдаги фаолиятни янада ривожлантириш мақсадида стратегик аҳамиятга эга бўлган долзарб тақлиф ва ташаббусларни илгари сурди.

Жумладан, савдо ва инвестициявий ҳамкорликни кенгайтириш масаласига алоҳида урғу берилди. Боиси савдо ва инвестициявий ҳамкорлик аъзо давлатлар учун муҳим аҳамиятга эга. Мисол учун, ўтган давр мобайнидаги фаолиятга назар соладиган бўлсак, биргаликдаги саъй-ҳаракатлар Ўзбекистоннинг Хитой билан товар айирбошлаши 30 йилда 140 карра кўпайишига туртки бўлди. Хитойнинг иқтисодиётимизга инвестициялари ҳажми 2017 йилдан буён беш баробар ортди.

Давлатимиз раҳбарининг тўсиқларсиз савдони таъминлаш ҳамда саноат кооперацияси ва маҳаллийлаштиришнинг умумий маконини шакллантиришга қаратилган янги "Хитой - Марказий Осиё" иқтисодий мулоқот стратегиясини ишлаб чиқиш ташаббуси бу борадаги ишларни янада кучайтиришга хизмат қилади.

Шуни айтиш керакки, сўнгги бир неча йил ичида Хитой мамлакатимиз иқтисодиётининг энг йирик сармоядорларидан бирига айланди. Статистикага мурожаат қилганимиз бўлса, юртимизда бугунга келиб, Хитой капитали иштирокидаги 1900 дан ортқ корхона фаолият кўрсатмоқда. Кейинги тўрт йилда ўзлаштирилган Хитой сармояси 6,47 миллиард доллардан ошди.

Шу боисдан, Президентимиз Хитойни "глобал фабрика", "глобал бозор", деб атади. Бугун мамлакатимиз Марказий Осиё мамлакатлари ва Хитой иқтисодиётининг бир-бирини тўлдириб турувчи устунликларини ҳисобга олган ҳолда, ушбу имкониятлардан максимал даражада фойдаланишдан манфаатдор.

Анвар ТЕМИРОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати:

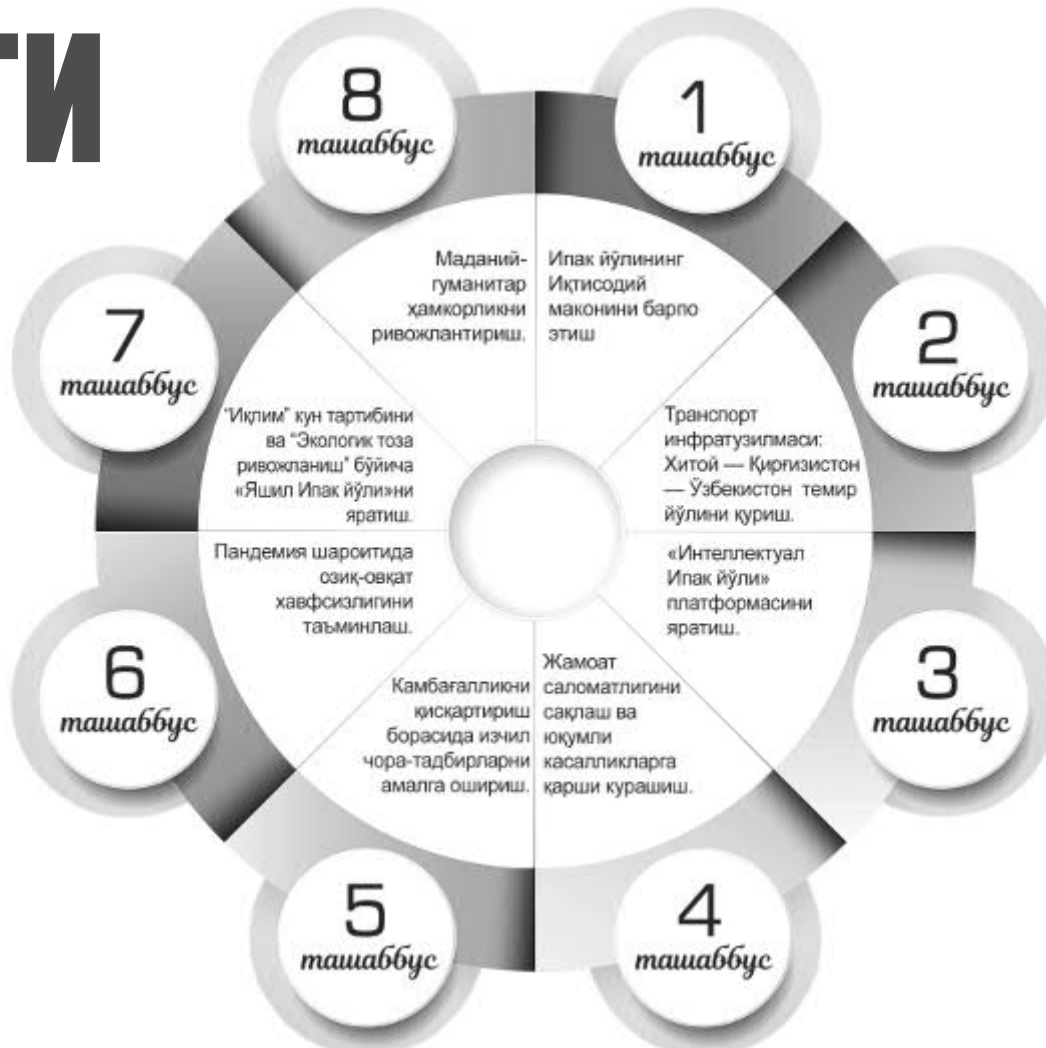
— Ташқи давлатлар билан логистика тармоғини ривожлантириш муҳим масала ҳисобланади. Бу борада ҳам Президентимиз долзарб тақлифини илгари сурди. Хусусан, "Хитой - Марказий Осиё" йўналишида узлуксиз юк оқимини таъминлаш ва трансминтақавий логистика тармоқларини ривожлантириш учун ечим ишлаб чиқиш лозим. Чунки транспорт инфратузилмаси нафақат мамлакат ичида, балки ташқи фаолиятда савдо-иқтисодий ҳамкорлик ривожига алоҳида аҳамият касб этади.

Юк оқимининг узлуксизлигини таъминлаш ва трансминтақавий логистика тармоқларини янада ривожлантириш зарур. Бунда "Хитой - Қирғизистон - Ўзбекистон" темир йўлини барпо этиш лойиҳасини амалга оширишни жадаллаштириш кун тартибига олиб чиқилди. Маълумки, "Хитой - Қирғизистон - Ўзбекистон" темир йўли янги "Буюк ипак йўли" режасининг муҳим қисми ҳисобланади. Бу йўл Хитойнинг Хинжиян провинциясидаги Қашғари Қирғизистоннинг Қорасуви орқали Ўзбекистоннинг Андижон вилоятига туташтиради. Бу лойиҳа Ўзбекистонга савдо ҳамкорларини кўпайтиришга ёрдам беради.

Бу нима учун долзарб?! Нега деганда, бугунги кунда "Буюк ипак йўли" бўйлаб жойлашган давлатларда қарийб 3 миллиард аҳоли истиқомат қилади. Шуни ҳисобга оладиган бўлсак, ушбу иқтисодий майдон катта кўламга эга. Ўзбекистон учун бу жуда муҳим бўлиб, шу орқали халқаро савдода янада кўпроқ улушга эришиш мумкин. Бундан ташқари, Тошкент Марказий Осиёнинг йирик логистик марказига айланади.

Бир сўз билан айтганда, Хитой ва Марказий Осиё давлатларининг ҳамкорлиги минтақада иқтисодий-ижтимоий фаолликни оширишга, янги имкониятлар эшиклари очилишига хизмат қилади.

"Ўзбекистон овози" мухбирлари Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА, Аҳмад ҚУРБОНОВ тайёрлади.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги йиғилишида депутатлар "Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили" давлат дастурининг 2021 йилда бажарилиши юзасидан вазирлар маҳкамаси ҳисоботини эшитишди, атрофчи муҳокама қилишди.

ДЕПУТАТЛАР ҲУКУМАТ ҲИСОБОТИНИ ҚАНДАЙ БАҲОЛАДИ?

Кун тартибидagi масала юзасидан **Бош вазир ўринбосари – Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазир-и Жамшид Қўчқоров** маъруза қилди:

– Коронавирус пандемиясининг республикадаги ижтимоий-иқтисодий вазиятга таъсирини юмшатиш борасида қўрилган чоралар натижасида 2021 йилда ялпи ички маҳсулот ҳажми ўтган йилга нисбатан 7,4 фоизга ўсишига эришилди.

Бюджет даромади 164,7 трлн. сўмга ижро этилган бўлса, давлат бюджети харажатлари 188,7 трлн. сўмни, шундан ижтимоий соҳаларга йўналтирилган харажатлар 92,6 трлн. сўмни ташкил қилди. Ушбу харажатлар ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 30,9 фоизга ошган.

Давлат инвестиция дастури доирасида 5,9 млрд. долларлик 318 та йирик ва аҳамиятли лойиҳалар ҳамда ҳудудий инвестиция дастурлари доирасида 7,4 млрд. долларлик 15 170 та лойиҳа ишга туширилиши ҳисобига 273,7 мингта янги иш ўрни яратилди.

Ижтимоий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастури доирасида белгиланган 23,5 трлн. сўм маблағ тўлиқ ўзлаштирилиб, 2 минг 173 та объект фойдаланишга топширилди. Хусусан, 573 та умумтаълим, 282 та мактабгача таълим, 171 та тиббиёт, 48 та спорт, 18 та маданият муассасаси, 205 та кўча, 150 та ичимлик ва оқова сув, 86 та йўл ҳамда 179 та ирригация ва мелиорация объектида қурилиш-таъмирлаш ишлари якунига етказилиб, фойдаланишга топширилди.

Аҳолининг озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш мақсадида ҳам кенг қамровли ишлар амалга оширилган. Жумладан, 2021 йилда гўшт, сут, туҳум ва балиқ маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмларини ошириш мақсадида республика бўйича умумий қиймати 7,2 трлн. сўмлик 1 898 та лойиҳа амалга оширилган ҳолда, янгидан 21 минг иш ўрни яратилган.

Аҳоли бандлиги ва реал даромадларини изчил ошириш мақсадида 115,4 минг нафар иш билан банд бўлмаган фуқаро 40 та йўналишдаги касб-хунарга ҳамда тадбиркорлик кўникмаларига ўқитишга жалб этилиб, 85,6 минг нафар фуқаро касбга ўқитиш курсларини муваффақиятли якунлаб, сертификатларга эга бўлган.

Эътиборли жиҳати, республикада 8 849 та мактабгача таълим ташкилоти фаолияти йўлга қўйилиши туфайли болаларнинг мактабгача таълим билан қамрови 6,1 фоизга оширилди. Мактабларда олий ва биринчи тоифали ўқитувчилар улуши 2020 йилдаги 16,6 фоиздан 22,3 фоизга етди. Мактаб битирувчиларининг олийгоҳларга кириш натижаси 2020 йилга нисбатан 1,7 бараварга ёки 51 минг нафарга ошди.

Ҳисобот эшитувдан сўнг қизғин ва танқидий руҳдаги савол-жавоблар бўлди.

Шоҳиста Турғунова, ЎзХДП фракцияси аъзоси:

– "Обод кишлок", "Обод маҳалла" дастурларини амалга ошириш орқали ҳар бир кишлок ва маҳаллалар қиёфасини тубдан ўзгартириш бўйича муайян ишлар қилинган. Давлат дастурининг 77-бандида онлайн портал яратиш лойиҳаси назарда тутилган эди. Бироқ мана шу жараён тўлақонли амалга оширилмади. Бош прокуратура томонидан жойларда мониторинг ўтказилгани билан, ҳар бир фуқарога ёки мана шу ҳудуддан сайланган депутатлар учун онлайн мониторинг қилиб бориш имконияти яратилмади. Чортоқ туманидаги "Бештол" маҳалласида давлат мактабгача таълим ташкилоти мавжуд эмас. "Боғистон" маҳалласидаги 140 ўринли мактабгача таълим ташкилотига эса 200 нафардан ортқ бола тарбияланади. Лекин бу масканда таъмирлаш ишлари назоратга олинмаган. Бу йил тумандаги мана шу маҳаллалар дастурга

қиритилганини, йўқми, жараённи онлайн мониторинг қилиш имконига умид қилсак бўлади?

Жавоб: Бу дастурлар ижроси жуда муҳим. Жорий йилда ҳам мазкур вазифалар устувор йўналишлардан бўлиб қолади. Савол ҳақиқатан ҳам ўринли. Дастур маҳаллалар ҳолати ўрганилиб, ичимлик суви, ижтимоий соҳа объектларини инobatга олган ҳолда тузилади. Йўл ва сув учун республика бюджетидан алоҳида маблағ ажратилди. Ижтимоий соҳа объектларини таъмирлаш учун республика ва маҳаллий бюджетлардан тенг бўлақда маблағ ажратилган. Ўрганиб чиқиш давомида "Бештол"да рoстдан ҳам МТТ мавжуд эмас ва бундай маҳаллалар ҳамон борлигини айтиб ўтиш керак. Шундай бўлса-да, ушбу ҳудудда 3 та нодавлат МТТ мавжуд. Келгусида ҳудудий ҳокимликлардан янги қурилишларни инвестиция дастурига киритишга алоҳида эътибор қаратишларини илтимос қилардик.

Онлайн мониторинг қилиш масаласида эса шуни айта оламизки, бу йил мазкур дастурларни шакллантириш жараёнлари онлайн платформа қилиб киритиб борилади...

Савол-жавоблардан сўнг депутатлар Вазирлар Маҳкамасининг ҳисоботини маъқуллади. Ҳўкумат фаолиятининг самарадорлигини оширишга қаратилган тақлифлар акс этган тегишли қарор қабул қилинди.

Мажлисда "Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги кодексини тасдиқлаш ҳақида"ги қонун лойиҳаси ҳам биринчи ўқишда қизғин муҳокама этилди.

– Мазкур ҳужжат билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс тартибга солиш предмети ва хорижий тажрибадан келиб чиқиб, "Маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги кодекс", деб ўзгартирилмоқда, – дейди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎзХДП фракцияси аъзоси Шербек Бўронов**. – Шунингдек, маънан эскирган, амалда ўз аҳамиятини йўқотган ёки фуқаролик ва бошқа қонун ҳужжатлари билан тартибга солинадиган 33 та маъмурий ҳуқуқбузарлик кодексдан чиқарилмоқда. Обьектив эҳтиёждан келиб чиқиб, 12 та янги турдаги ҳуқуқбузарлик учун маъмурий жавобгарлик белгиланмоқда.

Мисол учун, қонун лойиҳаси билан маъмурий жазо чоралари тизимини такомиллаштирилиб, ўз аҳамиятини йўқотган, маъмурий ҳуқуқбузарликни содир этиш қуроли ҳисобланган ашёнинг ҳақини тўлаш шарти билан олиб қўйиш жазоси маъмурий жазо тизимидан чиқариляпти.

Коррупция ҳолатларига имкон берувчи омилларни бартараф этиш мақсадида ҳуқуқбузарлик содир этилган жойнинг ўзида нақд пулда жарима ундириш тартиби бекор қилинмоқда. Шунингдек, қатъий маъмурий жарималар қайта кўриб чиқилиб, уларнинг минимал ва максимал миқдорини белгилаш орқали жарималарни пасайтирилган ҳолда амалдаги жазолар либераллаштирилмоқда...

Депутатларнинг таъкидлашича, мазкур ҳужжатнинг қабул қилиниши билан маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриб чиқишда фуқароларнинг ортқча оворагарчилиги ва сансалорлигининг олди олинади, маъмурий ҳуқуқбузарликларни соддалаштирилган тартибда кўриб чиқиш институти жорий этилади.

Йиғилишда, шунингдек, "Кибер хавфсизлик тўғрисида"ги ва "Аҳоли ва ҳудудларни табиий ҳамда техноген хусусиятли фавуқлода вазиятлардан муҳофаза қилиш тўғрисида"ги қонун лойиҳалари ҳам батафсил кўриб чиқилиб, депутатлар томонидан маъқуллади.

**Гулрўх ОДАШБОВА,
"Ўзбекистон овози" мухбири.**

Келгусида 200 минг сўмлик банкнотани муомалага чиқариш ҳам режалаштирилган.

27-yanvar, payshanba, 2022-yil.
№4 (32698)

МАРКАЗИЙ БАНК РАИСИГА ИШОНСА БЎЛАДИМИ?

МАРКАЗИЙ БАНК БОШҚАРУВИ ЙИГИЛИШИДА ЙИЛЛИК АСОСИЙ СТАВКАНИ ЎЗГАРИШСIZ ҚОЛДИРИШ ТЎҒРИСИДА ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ. УШБУ ЙИГИЛИШ ЮЗАСИДАН МАТБУОТ АНЖУМАНИ ЎТКАЗИЛДИ. УНДА МАРКАЗИЙ БАНК БОШҚАРУВ РАИСИ МАМАРИЗО НУРМУРАТОВ ИШТИРОК ЭТДИ.

Тадбирда масъул раҳбарлар юқори иқтисодий ўсиш динамикаси фониди жорий йил учун инфляциянинг прогноз кўрсаткичларига эришиш, нархлар ўсишини секинлаштирувчи ва жамғаришни қўллаб-қувватловчи пул-кредит шариоитларини сақлаб қолиш мақсадида Марказий банкнинг асосий ставкаси йиллик 14 фоиз даражасида ўзгаришсиз қолдирилганини ва бу бир томондан инфляциянинг пасаювчи динамикаси ва прогнози фоиз ставкасини пасаитириш бўйича имкониятларни юзага келтираётганини, бошқа бир томондан эса ички ва ташқи иқтисодий шариоитларда сақланиб қолаётган хатарлар ҳамда ноаниқликлар фоиз ставкасини жорий даражасида қолдиришни тақозо этганини таъкидлади. Бундан ташқари, инфляция ва инфляциянинг муҳитни юзага келтирган асосий омиллар озиқ-овқат ва энергия-ёқилги маҳсулотлари нархларининг сезиларли даражада ўсиши билан боғлиқ бўлиб, ушбу нархларнинг ўсиши, бир томондан глобал инфляция тенденциялар билан, иккинчи томондан эса ички бозордаги рақобат ва тақлиф билан боғлиқ экани билан изоҳланди.

Шунингдек, тижорат банклари томонидан ўтган йилда иқтисодийга 2020 йилга нисбатан 31 фоизга кўп кредитлар, яъни 167 триллон сўм ажратилган. Ушбу кредитларнинг қайтувчанлик даражаси эса сезиларли даражада яхшиланиб, 71 фоизга етган. Натижада иқтисодийга кредит қўйилмалари қолдиғи йиллик 18,4 фоизга ошиб, жисмоний шахсларга ажратилган кредитлар ҳажми эса 42 фоизга ўсган. Бу аҳолининг истеъмол ва ипотекага бўлган талабини қўллаб-қувватлашда дастуруламал бўлиб хизмат қилган. Анжуман сўнггида келгусида инфляция прогнозининг пасаитириш бўйича билан реал фоиз даромадлилигини сақлаган ҳолда номинал фоиз ставкаларини пасаитириш учун

имкониятлар юзага келиши мумкинлигини ҳамда инфляция даражаси пасаитириш борса Марказий банк асосий ставкасини ҳам унга мос равишда пасаитириб боришини маълум қилди.

Шунингдек, анжуманда журналистларни қизиқтирган бошқа кўплаб саволларига Марказий банк Бошқарув раиси жавоб берди.

– “Марказий банк тўғрисида”ги қонунга кўра, Марказий банкка нархлар барқарорлигини таъминлаш бўйича устувор вазибалар юклатилган. Аммо кузатяпмиз, бозорларда нарх-наво кескин ошяпти. Марказий банк нархлар барқарорлигини сақлаш борасида нима иш қилаяпти?

– Марказий банкнинг ушбу масала билан шуғулланувчи махсус вакиллари бор. Биз уларга ойлик тўлаймиз. Улар бутун республика бозорларидаги асосий ижтимоий аҳамиятга эга бўлган нархларни ҳафталик ўрганиб боради.

Шуни айтиш жоизки, бизнинг бозордаги нархларга таъсир доираниз чекланган. Бозорларда картошканинг нархи ошаётган бўлса, четдан картошка импорт қилишга кўмаклашиш, ёғнинг нархи ошаётган бўлса, қўшимча ёғ чиқариш масалалари бўйича Ҳукуматга ўзимизнинг тақлифларимизни бериш орқали бозорлардаги нархлар барқарорлигини сақлашда ўз хиссамизни қўша оламиз.

– Солиқдаги ўзгаришлар, яъни юридик шахслар учун мол-мулк солиғи миқдорининг ошиши инфляцияга бевосита қанчалик таъсир қилиши мумкин?

– Иқтисодий сифатида шу нарсани айтишим лозимки, солиқ юки ошиши ёки камайишининг бевосита инфляцияга таъсири йўқ, яъни унинг таъсири фақатгина маҳсулот ишлаб чиқарган

» **ШУНИ АЙТИШ ЖОИЗКИ, БИЗНИНГ БОЗОРДАГИ НАРХЛАРГА ТАЪСИР ДОИРАМИЗ ЧЕКЛАНГАН. БОЗОРЛАРДА КАРТОШКАНИНГ НАРХИ ОШАЁТГАН БЎЛСА, ЧЕТДАН КАРТОШКА ИМПОРТ ҚИЛИШГА КЎМАКЛАШИШ, ЁҒНИНГ НАРХИ ОШАЁТГАН БЎЛСА, ҚЎШИМЧА ЁҒ ЧИҚАРИШ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА ҲУКУМАТГА ЎЗИМИЗНИНГ ТАҚЛИФЛАРИМИЗНИ БЕРИШ ОРҚАЛИ БОЗОРЛАРДАГИ НАРХЛАР БАРҚАРОРЛИГИНИ САҚЛАШДА ЎЗ ХИССАМИЗНИ ҚЎША ОЛАМИЗ.**

бизнес субъектининг даромадига таъсир қилади. Чунки нарх-наво бозор белгилайди. Солиқ юки ошса, бевосита бу солиқлар орқали таннарх харажатлари ошиши мумкин. Ва, албатта, бу тадбиркорлар даромадларининг пасаитиришига таъсир қилади. Нарх-наво шаклланишининг инфляцияга бевосита таъсири йўқ.

– Солиқ юкининг ошиши инфляциянинг таргетлаш мақсадларига салбий таъсир қилиши мумкинми?

– Солиқ юкининг ошиши ижара тўловларига қисман ўз таъсирини ўтказди, – деди раис. – Шу билан бирга бевосита ишлаб чиқаришда даромадга таъсир қилади. Масалан, мана шу стаканинг нархи 100 сўм, лекин эртага солиқ кўпайиб кетди, деб унинг нархини 110 сўм қилса, буни ҳеч ким олмайди. Фақат асосий нарса шуки, мен буни 100 сўмга сотиб, 30 сўм даромад олаётган бўлсам, энди менинг даромадим 10 сўмга камайдди. Янада аниқроқ тўхталанишга бўлсам, солиқ юкининг ошиши охир-оқибатда нархнинг ўсишига олиб келиши мумкин, қачонки маҳсулотни ишлаб чиқариш менга зарарли бўлиб қолса. Зарарли бўлгандан кейин буни ишлаб чиқармайман, ишлаб чиқармасам бозорда ушбу маҳсулотга бўлган тақлиф бироз кўпайиши мумкин, бу эса келгу-

сида нархнинг ошишига сабаб бўлади. Аммо, бу жуда узоқ жараён. Тажрибамдан келиб чиқиб шуни айтишим мумкинки, бозор шариоитида, рақобат тўлиқ ривожланган иқтисодиётда солиқ юкининг ўзгариши бевосита инфляцияга таъсир қилмайди.

– Марказий банк томонидан яқин орада 200 минг сўмлик банкнотани муомалага чиқариш ҳам режалаштирилганми?

– Келгусида 200 минг сўмлик банкнотани муомалага чиқариш ҳам режалаштирилган ва бу 2 йил ичида амалга оширилиши мумкин. Биз муомаладаги нақд пулни оптималлаштириш жараёнини амалга ошироқдамиз. 2017 йилда илк бор 50 минг сўмлик банкнотани чиқарганимизда муомаладаги нақд пул миқдори аҳоли жон бошига 489 донани ташкил қиларди. Яъни, Ўзбекистондаги ҳар бир кишига қиймати турлича: 200, 500, 1000 сўм бўлган 489 донани пул бирлиги тўғри келган. Бугунги кунга қадар бу кўрсаткични икки баробардан кўпроққа қисқартирдик. Ҳозир эса аҳоли жон бошига тўғри келадиган пул бирлиги сони 200 донанидан сал ошади.

Маълумот учун, ҳозирда фойдаланилаётган 1000 сўмлик банкноталар 2001 йилда, 5 минг сўмлик купюралар 2013 йил 1 июлдан, 10 минг сўмлик банкноталар 2017 йил 10 мартдан, 50 минг сўмлик пул билетлари 2017 йил 22 августдан, 100 минг сўмлик 2019 йил 25 февралдан, 2 минг ва 20 минг сўмлик 2021 йилнинг 14 июнь кунидан бошлаб муомалага киритилган эди.

– Ўзбекистонда пул алмашишига эҳтиёж борми?

– Пулни алмаштириш бу жуда осон иш эмас. Пулни алмаштириш учун иқтисодий таназуулга учрашимиз керак, аслида. Пул алмаштиришга Ўзбекистонда эҳтиёж йўқ, бунга ҳеч қандай асос ҳам йўқ. Лекин пулнинг номинал структурасини янгиллаб, ўзгартириб бораверамиз.

– Пенсияерларнинг пластик картасидан пул ечиб олганда 1 фоиздан ушлаб қолинмоқда. Бу қанчалик тўғри?

– Бугунги кунда барча пластик карталарни банккоматлардан нақд пулга айланттирганда 1 фоиздан комиссия тўлови олинади. Чунки, республикадаги барча банккоматлар шунга мослаштирилган. Шу боисдан пенсионерларимизнинг хоҳишига қараб банк картасига пул ўтказилганда, уларга қанча пенсия олишига қараб, 1 фоиздан қўшимча пул тўлаб берилишини режалаштириб турибмиз. Шу орқали пенсионерларнинг ҳар қанақа ҳолатда ҳам пенсияси тўлиқ олинишига эришмоқчимиз. Бундан ташқари, банк ўзининг миждозидан ҳам комиссия тўлови олмаслиги масаласи бўйича ҳам ишлаяпмиз.

Шунингдек, анжуманда Мамаризо Нурмуратов олтин сотиш бўйича Ўзбекистон дунёда биринчи ўриндалиги ҳамда олтин сотиш тўғрисидаги қарорлар қандай қабул қилиниши тўғрисида ҳам маълумот берди.

– Жаҳон бозоридида Ўзбекистон энг кўп олтин сотади, деган гапда жон бор, – дейди раис. – Республикада устувор равишда олтинни ишлаб чиқарувчилардан сотиб олиш ваколати фақат Марказий банкка берилган. Шу боисдан биз республикада ишлаб чиқарилган олтинни тўлиқ сотиб оламиз. Биз муомалага қўшимча пул чиқарамиз, бунинг инфляцияга монетар таъсири бўлади. Шу сабабли биз олтин сотиб олишда қанча миллий валютада ликвидлик тақдим этсак, унга мос равишда валюта интервенцияларини амалга ошириб бораемиз.

Бу борада асосий нарса шуки, олтинни жаҳон бозоридида қачон сотиш, қандай сотишда таҳлилларимиз ва прогнозларимиздан келиб чиқилади ва бунда олтиннинг нархи сотиб олганимиздан юқори бўлганда сотишга ҳаракат қиламиз. Бу ўз-ўзидан маълум бир даромад манбаи ҳисобланади. 2020 йил ҳисоботларимизни кузатган бўлсангиз, Марказий банк томонидан қарий 3 триллион сўмлик олтин билан боғлиқ даромадлар давлат бюджетига ўтказиб берилди. Қолаверса, ҳар йили биз қарий 80-100 тонна олтин сотамиз.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

БИТТА „ТАПОЧКА“, ДЕБ БИР ОНА ЎЛДИ, БИРИ ҚАМАЛДИ

Ўтган йили ёзда Денов туманида ўта галати воқеа содир бўлди. “Истикбол” маҳалласида яшовчи Жумагул Ходжакова ўз келинига 32 марта пичоқ санчганини эшитганлар даҳшатга тушди.

Бундай мудҳиш воқеа рўй бериши учун жиддий сабаб бўлади одатда. Лекин бор-йўғи битта “тапочка”.

...2021 йилнинг 16 июль куни Баҳодир Ходжаков ва турмуш ўртоғи Замира Сувонова фарзандига ёзми оёқ кийими (тапочка) олиб беради. Эр-хотин уйга келганда, Замиранинг қайнонаси эътироз билдиради. Келин ва набирага қараб арзон тапочкани нимага олдиларинг, нега уни кийиб юрибсан, деб норози бўлади. Бунга жавобан келин пул йўқлиги учун шундай йўл тутганини маълум қилади.

Бу можаронинг бошланиши эди. Шу куни соат 15:00 ларда Замиранинг иккинчи фарзанди Бехруз ҳам акасининг пой-абзалидан олиб беришларини сўрайди. Буни эшитиб турган момо яна келиннга дашном беради. Келиннинг жонидан ўтиб кетганиданми, ўғлининг кийимларини йиртиб ташлаб хонасига кириб кетади.

Шу онда қайнона ошхонага кириб, сариқ ҳамда қора рангли пичоқни олиб, уч нафар набираси кўз ўнгида келиннга 32 марта пичоқ санчади. Келин воқеа жойида вафот этади.

Республика суд-тиббий экспертиза илмий-амалий маркази Сурхондарё филиали Денов пунктнинг 2021 йил 23 июлдаги 40-сонли хулосасида Замира Сувонова “ҳаёт учун хавфли бўлган оғир тан жароҳати” олгани маълум қилинган.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси руҳий касалликлар клиник сифохонасининг ўтган йил 26 августдаги 291-сонли хулосасида қайнона Жумагул Ходжакова ўзини англай олиши, тўғри кўрсатма бериши ва мажбурий даволанишига муҳтож эмаслиги қайд этилган.

Арзимас қўйди-чиқди ва айтишув сабабли оилалар парокандаликка юз тутди. Онаизор эрта оламдан ўтди. Уч нафар норасида етим қолди. Яна бир аёл эса...

Жиноят ишлари бўйича Денов туман судининг 2021 йил 8 ноябрдаги ҳукми билан айбдор, деб топилган Жумагул Ходжакова 13 йилу 4 ой муддатга озодликдан маҳрум қилинди.

Мен эса битта “тапочка”ни, ўша “тапочка”ни кўргим келади.

Абдумалик ҲАЙДАРОВ,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

ХОРИЖГА ЧИҚИШ БИОМЕТРИК ПАСПОРТИНИ “MY.GOV.UZ” ОРҚАЛИ ОЛИШ ТАРТИБИ БЕЛГИЛАНДИ

Хорижга чиқиш биометрик паспортини олиш учун фуқаролар аризани ўз хоҳишига кўра, қуйидагилардан бирига бериши мумкин:

- ИИВнинг миграция ва фуқароликни расмийлаштириш бўлимига келган ҳолда
- Давлат хизматлари марказларига келган ҳолда
- Ягона интерактив давлат хизматлари портали (ЯИДХП) орқали

АРИЗА БЕРИШДА СЎРВНОМА ТЎЛДИРИЛАДИ

- Сўрвномада хато маълумотлар кўрсатилганда ёки ҳужжатлар тўлиқ бўлмаганида, камчиликларни бартараф этиш учун ариза берувчига 5 иш куни берилади
- Хатолар бартараф этилмас сўрвнома рад этилади
- Фуқаролар хорижга чиқиш биометрик паспортини олиш учун 3 иш кунда давлат божини тўлайди
- Ариза берувчи аризаси қабул қилинганлиги ва фотосуратга тушиш ҳамда қўл бармоқ электрон изларини олиш учун келиш кунини ҳақида 1 иш кунда хабардор қилинади
- Хорижга чиқиш биометрик паспортини 10 иш кунда берилади.

Айтишларича, чинорнинг юртимизда ўса бошлаганига уч минг йилдан ошиқ вақт ўтган экан.

27-yanvar, payshanba, 2022-yil. №4 (32698)

КЎЗ ЎНГИМДА ЎЗГАРАР ҲАЁТ

Майда безорилик қилган шахс маъмурий қамоққа олиниши мумкин

Майда безорилик, яъни жамоат жойларида уятли сўзлар билан сўкиниш, фуқароларга ҳақоратомуз шилқимлик қилиш ҳамда жамоат тартибини ва фуқароларнинг осойишталигини бузувчи шу каби бошқа хатти-ҳаракатларда ифодаланган жамиятда юриш-туриш қоидаларини қасддан менсимаслик БҲМнинг 5 бараваригача (1 млн 350 минг сўм) миқдорда жарима солишга ёки 15 суткагача маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади.

Олис ва чекка ҳудудлардаги оилавий шифокор пунктларига ишга кирган шифокорларга пул маблағлари берилади

Бошқа ҳудудда яшовчи шифокорлар олис ва чекка ҳудудларда жойлашган оилавий шифокор пунктлари ва оилавий поликлиникаларга ишга қабул қилинганда камида 3 йил ишлаб бериш шарти билан 30 млн сўм миқдорда бир марталик бошланғич ёрдам пули, уй-жойи бўлмаганларга эса 3 йил давомида хизмат уй-жойлари берилди ёки БҲМнинг 2 баравари (540 минг сўм) миқдорда ҳар ойлик ижара тўловлари компенсация қилинади.

Белгиланмаган жойларга қаттиқ маиший чиқиндиларни ташлаганлик учун жарима мавжуд

Белгиланмаган жойларга қаттиқ маиший чиқиндиларни ва қурилиш чиқиндиларини ташлаш, шунингдек суюқ маиший чиқиндиларни тўкиш:

— фуқароларга БҲМнинг 3 бараваригача (810 минг сўмгача), мансабдор шахсларга эса 10 бараваридан 20 бараваригача (2 млн 700 минг сўмдан 5 млн 400 минг сўмгача) миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Худди шундай ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо чораси қўлланганидан кейин бир йил давомида такрор содир этилса:

— фуқароларга БҲМнинг 5 бараваридан 10 бараваригача (1 млн 350 минг сўмдан 2 млн 700 минг сўмгача), мансабдор шахсларга эса 20 бараваридан 30 бараваригача (5 млн 400 минг сўмдан 8 млн 100 минг сўмгача) миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Меҳнат миграциясига кетаётган фуқароларга компенсация тўланади

2022 йил 1 сентябрдан "labor-migration" дастурий мажмуасида рўйхатдан ўтган, касб-ҳунар ёки хорижий тилларга ўқиган ва ташкиллаштирилган меҳнат миграциясига кетаётган фуқароларга:

— хорижий тиллар ёки касб бўйича малака имтиҳонларини топшириш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун, башарти улар муваффақиятли топширилганда – БҲМнинг 3 бараваригача миқдорда (810 минг сўм); — йўл чиптасини харид қилиш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун – БҲМнинг 2 бараваригача миқдорда (540 минг сўм); — ривожланган давлатларда меҳнат фаолиятини амалга оширишга "ишчи виза"ни расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларини қоплаш учун БҲМнинг 5 бараваригача миқдорда (1 млн 350 минг сўмгача) компенсация тўланади.

ҳар хил мева ниҳолларини олиб келиб ҳовлимизга ўтқазарди.

Бунда икки ойча олдин туманга борганимда ҳовлимизга ўтдим. Ўзим эккан мевали дарахтлар ҳосилга кирганидан роса қувондим. Отам билан анча суҳбатлашдик.

— Туманимиз энди иккига бўлинади, — деди у.

— Ҳа, Президентимиз қашқадарёлик сайловчилар билан учрашганда шу масалага ҳам тўхталган эдилар, — дейман.

— Қандай ўзгаришлар бўларкин?

— Ҳаммаси яхши бўлади, — дейди отам фикрлаб. — Келгусида ҳар икки туманда саноат ривожланади. Аҳоли узоқ қишлоқлардан туман марказига овора бўлиб келмайди. Кўқдала алоҳида туман бўлгач, кўп муаммолар ечилади.

— Ҳа, эсимдан чиқаёзибди, — давом этади у. — Янги боғлар, дарахтзорлар барпо этиш борасида Юртбошимизнинг кўрсатмалари изчил амалга ошмоқда. Чироқчида даладашдан иборат, шомол изиллаб кезадиган туманда яшил кенгликлар тенгсиз.

— Илк натижалар-чи ...

— Қайси куни ҳокимиятдаги танишим айтганди. Жами 1,5 миллион донадан кўпроқ янги ниҳол экиш мўлжали бор экан. Ҳозиргача 600 минг тупдан ошди. Эсингдми, дарахтлари кесилиб кетилган қишлоқларга болалигинда олиб боргандим.

Дарров эсладим, "Чиял" бозорига борганимизда, кенг дашта аранг ўсиб турган 3-4 қайрағоч дарахтини кўргандим. Отам "Ана шу дарахтларни ўстирганга раҳмат, аммо кўплаб шомол йўлида тўсиқ бўлиб турган ихота дарахтларини кесиб кетишди", деб

армон билан гапирган эди.

Бунга ўзим ҳам гувоҳ бўлганман. Мактабни тугатгач, Қарши муҳандислик иқтисодиёти институтига ўқишга кирдим. Бир йил ўтгач ўқишни Тошкент давлат техника университетига давом эттирдим ва битирдим. Ҳозир Ўзбекистон давлат талабхона тиллари университетининг 3-курс талабасиман. Қаршида ўқиб юрганымда, шахрни қайта қуриш ҳаракати бошланган, кўплаб янги бинолар тикланаётган эди. Кейин борганимда ҳам ажойиб ўзгаришларни кўрдим. Афсуски, кимларнингдир кўрсатмаси билан кўп йиллик чинор, ясен ва бошқа азамат дарахтлар кесилиб, шаҳар деярли ялонғоч бўлиб қолди. Ҳозир йўл четлари, иморатлар олдида экилаётган нуқул арча дарахти билан ўтмиш хатоларини тузатиб бўлмайди.

Айтишларича, чинорнинг юртимизда ўса бошлаганига уч минг йилдан ошиқ вақт ўтган экан. Айримларнинг чинор касаллик тарқатади, деган фикрларини илмий жиҳатдан асосламай туриб, бу умри узоқ дарахтга қирон келтириш мумкин эмас. Чироқчида борганимда, халқимиз азалдан кўкартириб келган чинор, қайрағоч кўчатлари экилганига гувоҳ бўлдим.

Чинор кўчати анча арзон тураркан. Ниҳоллар Фарғона водийсидан келтирилаётган экан. Чироқчида эса ўзларининг ўрмон хўжалиги кўчатларини етиштириб бераётгани жуда ибратли. Кези келганда, дарёлар ва сувга сероб Шахрисабз ва Китоб ўрмон хўжалиқларининг имконияти катта, деб ўйлайман. Фақат Республика ўрмон хўжалиги илмий-тадқиқот институти жойларда иқлимга қараб қандай дарахтлар ўсишини асослаб берса, турфа кўчатлар етиштириш йўлга қўйилса, нур устига аъло нур бўларди.

Мен бир неча бор Шахрисабз шаҳрининг марказий Амир Темури бобомиз хайкали атрофидаги кўркам хиёбонда бўлганман. Айтишларича, 1,2 миллион еврога хориждан дуб, саквоя, қора қайин сингари дарахт ва бутасимон гул кўчатлари олиб келиб ўтқазилган экан. Анчаси тутиб, ажойиб яшил дарахтзорларни ҳосил қилибди. Бундан мўддао шуки, хорижда ўсаётган турфа дарахт ва гулларнинг ниҳолларини ўзимизда ҳам етиштирсак бўлади.

Мен ҳозир пойтахтимизнинг Чилонзор туманидаги "Қатортол" маҳалласида яшаётганман. Негадир "Тол кам", деб қўяман ўзимча. Тол, айниқса, мажнунтол кўп фойдали. Мен муаззам Тошкентимиз, жонажон Ўзбекистонимизда янги боғлар, дарахтзорлар барпо этилишини, бу тенгсиз ям-яшил макон узоқ самолардан ҳам кўзга ташланиб туришини чин дилдан истаётман.

Шундай бўлишига ишонаман.

Дилноза ХУДОЙҚУЛОВА, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети талабаси.

ОГОҲ БЎЛИНГ

ИС ГАЗИ КЎЗГА КЎРИНМАС ЁВ

Ис газни рангсиз, ҳидсиз заҳарли бирикма бўлиб, табиий газ, ёқилғи, кўмир, ўтин чўғлари тўлиқ ёнмаслиги оқибатида ҳосил бўлади. Ис газидан шомоллатиш тизими яхши ишламайдиган органик моддаларни ишлаб чиқарилган корхоналарда, автоуловлар турар паркларда, янги бўялган ва шомоллатилмаган хоналарда, шунингдек, уй шароитида табиий газ чиқиб турганда ва печка билан иситиладиган уйлар ҳаммомларида, дам олиш палаткаларида ёнувчи модданинг тўлиқ ёнмаслиги натижасида заҳарланиш мумкин.

Ис газни организмга нафас аъзолари орқали таъсир этади. Ушбу газ гемоглобин билан кислородга нисбатан 300 мартабага кучли бирикма - карбоксигемоглобин ҳосил қилади. Оқибатда гемоглобин тўқималарига кислород ташиш хусусияти кескин пасайиб гипоксияга, оғир ҳолатларда эса анокияга олиб келиши ҳамда шу тариқа инсон ҳаётдан кўз юмиши мумкин. Таҳлилларга кўра, ис газидан заҳарланиш ҳолатларининг аксарияти кўйидаги сабабларга кўра юзага келмоқда.

— Фуқаролар томонидан газ ва муқобил ёқилғи (кўмир, ўтин ва бошқа) турларидан фойдаланишда хавфсизлик қоидаларига риоя этмаслик;

— ностандарт (кўлбола ясалган) ёки сертификатга эга бўлмаган иситиш печлари ва анжомларидан фойдаланиш;

— иситиш печларининг дудбўронларини нотўғри ўрнатиш;

— газ ёки бошқа муқобил ёқилғига мослаштирилган иситиш печлари ҳамда суюлтирилган углеводород газ балонларини, анжомларини дам олиш, ухлаш хоналарига олиб кириш;

— ҳаво алмашмайдиган хоналарни иситишда кўмир ва ўтин чўғларидан фойдаланиш, ҳавони алмаштириш шахталари ёки тўйнуқларни беркитиб қўйиш.

Юқорида кўрсатиб ўтилган сабабларга кўра, иситиш учун фойдаланилаётган ёқилғи (газ, кўмир, ўтин ва бошқа)нинг чала ёниши натижасида ис газни ҳосил бўлади. Исдан заҳарланмаслик учун қўйидаги чораларни амалга ошириш шарт.

Газ плитасидан бинонини иситиш ва унинг устида

кийимларни қуриштириш, шунингдек, плитани назоратсиз ёқилган ҳолатда қолишига йўл қўймаслик, газ сизиб чиқаётганини очиқ олов, маسالан, гугурт чақиб текшириб кўриш мумкин эмас, газ балонларни иссиқлик манбаига яқин жойда қолдирмаслик лозим. Агарда бинода газ ҳиди сезилса ойна ва эшикларни зудлик билан очиш, дарҳол кўчага чиқиш ва "104" рақами орқали газ хўжалиги авария диспетчерлик хизмат ёки "1050" рақамли кўтқарув хизматига қўнғироч қилиш керак, бундай ҳолатларда чироқ, олов ёқиш, электр ускуналарини ишга тушириш тақиқланади, болаларни назоратсиз қолдириш мумкин эмас.

Айрим фуқароларимиз умрига зомин бўлаётган тилсиз ёв, кўзга кўринмас ис газидан ўзингизни ва яқинларингизни асранг.

Н. СУЮНОВ, Кармана тумани ФВБ Ёнгин назорати ва профилактика бўлими инспектори, майор. А. ҲАЗРАТОВ, бўлими мутахассиси, оддий аскар.

ГУЛ ЎРНИГА... КИШАН. НЕГА?

Жинойат ишлари бўйича Тошкент шаҳар Янгиҳаёт туман судида кўрилган "иш" ўз зурриёидан воз кечган аёл билан боғлиқ эди.

Судланувчи Соҳиба Салимова (исм-фамилия ўзгартрилган) асли водийдан. Соҳиба икки йиллар илгари Расул исмли шахснинг Тошкент шаҳар Ибн Сино массивидаги иссиқхонасида ишлаб юрган. 2020 йилда иккинчи ўғил фарзанди туғилади. Бироқ Соҳибанинг фарзандларини боқишга имконияти йўқ эди. Шундай кунларнинг бирида Расул унга "боланнинг биттасини бирор кишига бериб юбор, кўриб турибман жуда қийналяпсан. Бир танишимнинг фарзанди йўқ. Ушанга берсанг ўзи катта қилади", дейди.

Орадан икки-уч кундан кейин Соҳибанинг телефони жиринглади. — Расул ака телефонингизни берувди, — дея ўзини таништирди Марҳабо исмли аёл. — Икки ўғил фарзандингиз бор экан. Боқишга қийналиб қолибсиз. Агар ўғлингизнинг биттасини менга берсангиз ўзим боқиб катта қилардим. Опа-сингил бўлиб қоламиз...

Уша кунлари Соҳиба жуда қийин аҳволга тушган эди. Ижарада яшаб турган уйдан чиқариб юборишди. Тошкент вилояти "Назарбек" ҚФЙдан излай-излай яшагача бир хонандон топди. Марҳабо эса унга ёрдам тариқасида ижара ҳақини тўлайдиган бўлди. Шу тариқа орадан бир ойлар ўтгач, Марҳабо бир йигит билан Соҳибанинг олдига келди.

— Синглим, — деди йигит, — қийналаётган экансиз. Кичкина ўғлингизни менга беринг, уни боқиб катта қиламан. Ўқитаман, яхши қарайман. Сиз ҳеч хавотир олмаңг, ҳаммаси яхши бўлади...

Йигит қайта-қайта илтимос қилди.

— Йўқ, шундай бермайман. Мен ҳам уй-жой қилишим керак. Ўғлимни сизга бериб, бир хонали бўлса ҳам уй оламан.

— Уша бир хонали уй қанча экан, — дея сўради йигит.

— "Назарбек"да уйнинг нархи 10 000 АҚШ доллари экан. Агар уй олиб, менинг номимга ўтказиб берсангиз, иккинчи ўғлимни сизга беришим мумкин. Хуллас, етти ойлик гўдак 10.000 АҚШ долларига "баҳо-ланди".

Марҳабо билан йигит чақалогини сотмоқчи бўлган Соҳибага нисбатан чора кўришни сўраб тегишли жойга ариза ёзишди.

2021 йил 23 март куни Соҳиба Салимова фарзанди эвазига 10.000 АҚШ долларини олган вақтида қўлга олинди ва унга нисбатан жиноий иш қўзғатилди. Суд судланувчи Соҳиба Са-

лимовага жазо тайинлашда унинг айбига тўлиқ иқрорлигини, қилган ишдан пушаймонлигини, муқаддам судланмаганлиги ва бошқа жиҳатларини эътиборга олди. Ўз фарзандини сотган аёл 5 йил муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Бугун ўз зурриёидан воз кечган аёл жазони ижро этиш муассасасида кун санаб, тонглар оттирмоқда. Эҳтимол, у қилган гуноҳини тушуниб етгандир. Бироқ энди воқеалар ривожини ортага қайтариб бўлмайди. Она қамоқда, болалар эса ўзгалар қарамоғида. Аслида аёллар қўлига гул тутилди. Афсуски, Соҳибанинг қўлига эса қишан солинди.

Равшан ШОДИЕВ, "Ўзбекистон овози" муҳбири

Янги 2022 йил инсоният учун, давлатлар учун синовлар билан бошланди.

УКРАИНА МОЖАРОСИ: КИМ НИМАНИ ИСТАЙДИ?

УМУМИЙ ТАСНИФ

Янги 2022 йил инсоният учун, давлатлар учун синовлар билан бошланди. Инсонлар учун "омикрон" синов бўлса, давлатлар учун эса Россия ва Украина чегарасидаги вазият, Қозоғистонда содир бўлган воқеалар минтақа давлатлари учун ҳам синов, ҳам огоҳлантиришдек таассурот уйғотмоқда.

Қўшни Қозоғистондаги мудҳиш воқеалар барҳам топди ва минтақамизда шунга ўхшаш воқеалар бошқа такрорланмайди, деган умиддамиз.

Россия ва Украина бир ариқдан сув ичган оға-инилар, келиб чиқиши ҳам шарқий славянлар оиласига мансуб ва тарихан бир бутун бўлган, деярли бир хил тилда сўзлашадиган бу икки давлатнинг муносабатлари бугун қандай қилиб инкирозга, таъбир жоиз бўлса, уруш ёқасига келиб қолди? Ҳозирги жараёнларни кузатиб турган ҳар қандай одамда Россия Украинадан нима хохламоқда, деган савол пайдо бўлиши табиий. Балки, аксинча, бошқадир. Россия ва Украина ўртасида таранг тортилган "сиёсат тори" чертса садо берадиган ҳолатга келди, "энди уни ким чертиб мусика басталамоқчи" каби саволлар ҳам пайдо бўлмоқда. Нега айнан 2022 йилда яна бу икки давлат ўртасидаги муносабатлар боши берк кўчага кириб қолди?

МОЖАРОНИНГ ЭВОЛЮЦИЯСИ

Россия ва Украина ўртасидаги муносабатларнинг ҳозирги вазиятга келишига асосий сабаб 2014 йилги Қрим воқеалари ҳисобланади. Қрим воқеалари иккала давлат учун ҳам салбий оқибатларни келтириб чиқарди Украина ўзининг ҳудудидан ажралган бўлса, Россия жуда катта иқтисодий санкцияларни бошидан кечирди. 2022 йил аввалида Оқ уй Матбуот котиби Жен Псакининг "Биз Россия ҳукумати босқинга тайёргарлик кўраётганидан хавотирдамиз. 2014 йилда Украинани мамлакат шарқидаги Россия кучларига қарши ҳужумлар уюштиришда айбланиш учун саботаж ва ахборот операцияларига қайтарди. Россия ҳарбий режалари январь ва февраль ўрталарида бошланиши мумкин", деган бўёноти ҳамнинг диққатини тортди.

Бундай ҳулосага келишга сабаб "Конфликт Интеллигенце Тим" (СИТ) нинг Россия "Искандар" ракетага мажмуасини ва яна бошқа оғир техникаларни ҳарбий чегаралари томон ташиётганини маълум қилди. Унга қўра, ракетага комплекс ва зирҳли артиллерия ортилган поездлар мамлакат Шарқий ҳарбий округидан фарбага томон ҳаракатланган.

Кремль матбуот котиби Дмитрий Песков ушбу баёнотларни асоссиз ҳамда Фарб ва Россия ўртасидаги муносабатларни қасддан ёмонлаштиришга уриниш, дея атаган.

Аввалроқ, НАТО бош котиби Енс Столтенберг Украина альянсга аъзо бўлишини, Россиянинг бунга аралашшига ҳаққи йўқлигини айтганди.

НАТО бош котибининг бу баёноти Украина ва Россия ўртасидаги муносабатларнинг иккинчи тўлқинига бошланғич нуқта бўлиши ҳам мумкин.

Чунки Россия 2021 йилнинг 17 декабрь куни АҚШ ва НАТОга бир қанча талаблар қўйган эди. Масалан, янги аъзоларни, биринчи навбатда Украинани қабул қилишдан бош тортишни, шунингдек, илгари СССР таркибига кирган давлатлар ҳудудига ўз қўшинларини жойлаштирмасликни талаб қилган.

Кремльнинг бу талаби сизда қандайдир "ғалати" фикрларни пайдо қилмадими?

Россия биқинида НАТОнинг пайдо бўлишига ҳеч қанақасига кўнмайди, айниқса, у

"БИЗ ҲОЗИР КЎРАЁТГАН НАРСАМИЗ АНЧА ТАРТИБСИЗРОҚ ВА ОЛДИНДАН АЙТИБ БЎЛМАЙДИГАН НАРСА, БИЗДА ИНКИРОЗЛАРНИ ЕНГИШ УЧУН ВОСИТАЛАР ЙЎҚ. ДЕМАК, БИЗ, ШУБҲАСИЗ, ЖУДА ХАВФЛИ ВАЗИЯТДАМИЗ", ДЕБ БУТУН ДУНЁНИ ОГОҲЛИККА ЧАҚИРМОҚДА.

ўзининг эски ҳамқори бўлишига.

АҚШ президенти Жо Байден "Агарда Россия ҳарбийларидан бирортаси Украина чегарасини кесиб ўтса, мамлакат "катта тўлов" қилишига тўғри келади" деб огоҳлантирди ва шу билан бирга Жо Байден:

"Россия узоқ вақтдан бери очиқ ҳарбий ҳаракатлардан кўра бошқа тажовузкор усулларни қўллаган: ярим ҳарбий тактика, кулранг зонадаги ҳужумлар, махсус кийим киймаган рус ҳарбийларининг ҳаракатлари. Шу боис, биз ҳам қўлимизда бўлган турли воситалардан фойдаланган ҳолда бунга қатъий ва ягона жавоб беришга тайёр бўлишимиз керак", дея таъкидлаган.

Бу фикри билан Жо Байден Россия Украинага киришга Донецк ва Луганскдан фойдаланади, демоқчидек.

Шунингдек, АҚШ маъмурияти Эстония, Латвия ва Литвага Америкада ишлаб чиқарилган Жавелин ва Стингер танкка қарши ва зенит ракета мажмуаларини Украинага етказиб беришга рухсат берди.

НАТО ҳарбий блоккага аъзо Болтиқбўйи давлатлари ҳам бир пайтлар собиқ СССР таркибидан бўлган ва улар ҳам Украинага ёрдам бермоқчи, чунки Украинада Россия ўрнашиб олса, кейинги навбат уларга эмаслигига ҳеч ким кафолат бермайди.

Бундан ташқари, Канада ҳам махсус топшириқлар бўлинмасининг кичик контингентини НАТО ҳарбий альянси ва Россия ўртасидаги зиддият кучайган бир пайтда Украинага жойлаштирди. Ўз навбатида Буюк Британия Қуролли Кучларининг махсус операциялар учун ташкил этилган элита ҳарбий бўлинмасининг 30 нафар жангчисини Украинага юборди.

Германия Болтиқбўйи давлатларига немис гаубицаларини (замбарак) Украинага етказиб беришга тақиқ қўйиши билан бир вақтда, Германия флоты кўмондонни, вите-адмирал Кай-Аҳим Шёнбах Ҳиндистондаги конференция чоғида "Путин ҳурмат талаб этаётгани ва бунга муносиб эканини, шунингдек, Қрим ҳеч қачон Украина таркибига қайтмаслигини" айтди. Эртаси куни эса конференциядаги мулоҳазалари унинг шахсий фикрлари эканлиги, бу Берлиннинг расмий позицияси эмаслигини айтди ва ўша куннинг ўзида истеъфо берди.

Агар Россия Украинага бостириб кирса, Россиянинг Европага экспорт қиладиган газига тақиқ қўйиши билан огоҳлантирмоқда. Этиборлиси, Европа истеъмол газининг 40 фоизини "Шимолий оқим 2" газ қувурлари орқали Россиядан олади. Бу Россия учун ҳам жуда катта маблағ дегани. АҚШ Евро-

пани Россия газига қарамликдан озод этиш учун муқобил вариантлар изламоқда. Ана шу вариант сифатида Қатар кўрилмақда. Лекин Қатар ҳам Шарқий Осиёнинг деярли барча давлатини газ билан таъминлашини ва Европага экспорт қилинадиган газ қувурлари Сурия орқали ўтишини инobatга олсак, бу лойиҳага шубҳа билан қарашга етарли сабаб борлигига амин бўламиз. Энг қизиғи, бу сабабларни Европа давлатлари ҳам, Кремль ҳам жуда яхши билади.

Қолаверса, бу йил Европада газ билан боғлиқ муаммолар кўзга ташланди ва 2014 йилги Қрим воқеаларидан кейин Россия газини Вашингтоннинг ваъдалари билан бойкот қилган Европа энди бу ишни такрорлашдан олдин яхшилаб ўйлаб кўришга етарли сабаб ва тажрибага эга.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош котиби Антониу Гутерришнинг сўзларига кўра, "Совуқ уруш" икки блок ўртасида олиб борилган, ҳар бирининг ўз иттифоқчилари бўлган, блоклараро можароларнинг олдини олишнинг аниқ қоидалари ва механизмлари мавжуд бўлган. Башорат қилиш мумкин бўлгани туфайли "Совуқ уруш" ҳеч қачон блоклар ўртасидаги тўғридан-тўғри тўқнашувга айланмаган.

"Биз ҳозир кўраётган нарсамиз анча тартибсизроқ ва олдиндан айтиб бўлмай-диган нарсаси, бизда инкирозларни енгил-ушун воситалар йўқ. Демак, биз, шубҳасиз, жуда хавфли вазиятдамыз", деб бутун дунёни огоҳликка чақирмоқда.

РОССИЯ РОСТДАН ҲАМ УКРАИНАГА БОСТИРИБ КИРАДИМИ?

Ҳозирги вазиятда Россия Украинага бостириб кириш учун сабаб ҳам, қурол ҳам тайёр, фақат бу нарсаси Украинани бой бериш орқали амалга оширилади. Яъни, Донецк ва Луганскдаги сепаратчи гуруҳлар ҳали Кремль томонидан расман тан олинмаган. Агар Кремль уларни тан олса, улар ҳам "миннатдорлик" тариқасида рус аскарларининг киришига рухсат беради ва бу Украина учун жуда қаттиқ зарба бўлади. Жавоб тариқасида Украина ҳам дарҳол НАТО аъзолигига киришига рухсат беради ва бу Украина учун жуда қаттиқ зарба бўлади. Жавоб тариқасида Украина ҳам дарҳол НАТО аъзолигига киришига рухсат беради ва бу Украина учун жуда қаттиқ зарба бўлади. Жавоб тариқасида Украина ҳам дарҳол НАТО аъзолигига киришига рухсат беради ва бу Украина учун жуда қаттиқ зарба бўлади. Жавоб тариқасида Украина ҳам дарҳол НАТО аъзолигига киришига рухсат беради ва бу Украина учун жуда қаттиқ зарба бўлади.

АҚШ иштирокидаги энг йирик иккита ҳарбий лойиҳа мавжуд: биринчиси НАТО бўлса, иккинчиси 2021 йил 15 сентябрда тузилган АУКУСдир.

НАТО очикдан-очиқ Россияга қаратилган бўлса ҳам, қайсидир маънода бутун Европани ҳам назоратга олган.

Янги ташкил этилган АУКУС (Australia, United Kingdom, United States) эса, Тинч океани минтақасида Хитойнинг таъсирини камайтиришга қаратилган.

Кремль ва Киев муносабатларининг боши берк кўчага кириб қолишига НАТОнинг ҳам ҳиссаси бор эканлиги АҚШнинг имозини билдиради.

Яқунда бир савол туғилади: Россия АҚШнинг Хитой билан бандлигидан фойдаланиб, Европадаги мавқени мустаҳкамламоқчи ёки АҚШ ҳали ҳам Россияни ҳолдан тойдириш фикридан қайтмагани? Воқеалар ривожини бизга қайси фарз тўғри эканлигини кўрсатиб беради.

Аҳмад ҚУРБОНОВ,
Тошкент давлат шарқшунослик университети жаҳон сиёсати факультети талабаси.

ИЛМ БЎЛМАСА, РИВОЖЛАНИШ БЎЛМАЙДИ

Кейинги йилларда мамлакатимизда илм-фан ва инновациялар ривожини таъминлаш борасида салмоқли натижаларга эришилди.

Жумладан, Тошкент давлат техника университетида фаолият кўрсатаётган 18 та илмий-тадқиқот ва инновация марказида профессор-ўқитувчилар, тадқиқотчилар, ёш олимлар ва иқтидорли талабалар иқтисодиётнинг турли тармоқ ҳамда соҳаларини илмий-техник ривожлантиришга хизмат қиладиган устувор йўналишларда инновацион тадқиқотлар олиб бормоқда. Таълим, фан ва ишлаб чиқаришнинг ўзаро манфаатли ҳамкорлик механизминини йўлга қўйиш, юқори малакали кадрлар тайёрлаш ва уларни иш ўринлари билан таъминлаш жараёнида ишлаб чиқариш корхоналари билан алоқаларни кучайтириш мақсадида 7 та илмий-техник кенгаш фаолият юритмоқда. Юртимиз иқтисодиётининг тармоқ ишлаб чиқариш корхоналари билан 135 дан ортиқ инновацион корпоратив ҳамкорлик шартномаси имзоланган.

Университетимизда корхоналарнинг 746 дан ортиқ илмий-технологик муаммолари базаси ташкил қилиниб, улар асосида 189 дан ортиқ магистрлик, 70 дан ортиқ докторлик диссертацияси устида илмий изланишлар олиб борилди. 2021 йили университетда ишлаб чиқариш корхоналари буюртмаси асосида жами қиймати 2956,14 миллион сўмлик илмий-тадқиқот ишлари бажарилди. Уларни тижорийлаштириш бўйича Навоий кон-металлургия комбинати билан қиймати 1080 миллион сўмлик 3 та лойиҳа, Олмалик кон-металлургия комбинати билан қиймати 280 миллион сўмлик 1 та лойиҳа, "Ўзбекнефтгаз" АЖ билан қиймати 102 миллион сўмлик 2 та лойиҳа, "Қизилқумгеология" корхонаси билан қиймати 600 миллион сўмлик 1 та лойиҳа амалга оширилди. Илк бор давлат гранти ҳисобидан стартап лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш ва молиялаштириш тизими шакллантирилди.

Республикамиз машинасозлик соҳаси корхоналарига етук кадрларни тайёрлаш бугунги кун талабларидан бири бўлиб, айниқса, малакали кадрларга бўлган эҳтиёж юқори. Университетнинг Машинасозлик факультети Энергия машинасозлиги ва касб таълими кафедраси профессор-ўқитувчилари жамоаси ўзларининг "Саноат корхоналарининг талабалари асосида "Энергомашинасозлик" таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш ва ўқув жараёнини оптималлаштириш" номи лойиҳаси билан Академик инновациялар фонди томонидан эълон қилинган грант танловига қатнашиб, 140 минг АҚШ доллари қийматидаги грантни қўлга киритди. Ушбу грант Жаҳон банки кредити маблағлари ҳисобига молиялаштирилган.

Грант маблағлари ҳисобига кафедра профессор-ўқитувчилари жамоаси ўзларининг лойиҳа ҳамқори "UzAvto Motors Powertrain" АЖ мотор ишлаб чиқарувчи корхонасига кадрлар тайёрлаш вазифасини олган. Жумладан, кафедра моддий техник базасини янгилаш мақсадида синов стени, лаборатория жиҳозлари, виртуал лаборатория дастурлари ва янги график дастурлар харид қилиниб ҳамда кафедрага замонавий компьютер жиҳозлари келтирилди. Бундан ташқари, "Форсайт маркази" ташкил этилди.

Лойиҳа доирасида "GM Powertrain Uzbekistan" АЖ мотор заводида кафедра филиали ташкил этилди. Кафедра филиалида мунтазам равишда бакалаврият ва магистратура талабалари учун назарий ва амалий машғулотлар олиб борилмоқда.

Шу билан бир қаторда, кафедра билан Москва автомобиль йўллар давлат техника университети (МАДИ) ва Белоруссия миллий техника университети (БНТУ) ўртасида ҳам ҳамкорлик алоқалари ўрнатилди. Ушбу алоқаларга биноан ҳамкорликдаги ўқув-илмий-тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Сунги 3 йил давомида кафедранинг 6 нафар профессор-ўқитувчилари ушбу етакчи университетларда стажировка ўтаб, замонавий хориж таърибасини ўқув жараёнига тадбиқ этиб келмоқдалар.

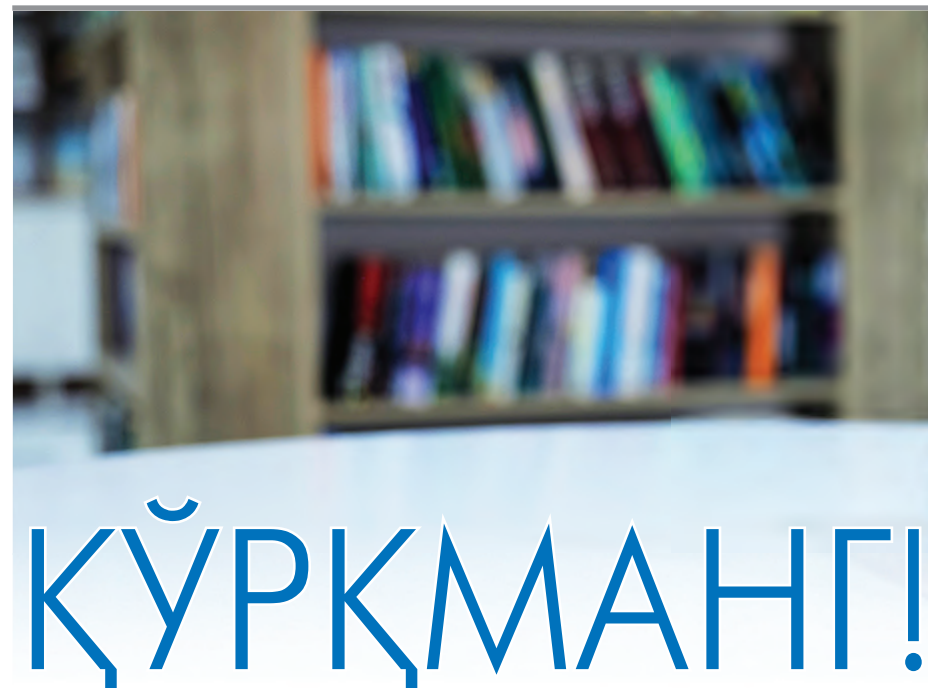
Илм-фан ва инновациялар Янги Ўзбекистон тараққиётида стратегик аҳамиятга эга устувор соҳага айланди. Олий таълим тизимининг вазифаси фақат талабаларни ўқитишдан иборат эмас. Бундай муассасалар изчил илмий фаолият олиб бориши, ёшларни илмий-тадқиқотларга жалб қилиши ва йирик лойиҳаларни амалга ошириши лозим.

Жамшид ҲАКИМОВ,
педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори.

MUTOLAA

“Қўрқма” адабиётчиларни Жавлон Жовлиев бекатида бир тўхтаб, ўйлашга мажбур қиладиган роман.

27-yanvar, payshanba, 2022-yil. №4 (32698)

ҚЎРҚМАНГ!

1920 йил. Туркистон. Ўша йили 70 дан ортиқ ёшлар Германияда таҳсил олишни ният қилган эди. Бугун тарихдаги ана шу оғриқли давр, ўқиш учун интилган ёшларнинг аянчли тақдири ва улар ҳақида ёзилган асар ҳақида тўхталмоқчимиз.

“Қўрқма” романи миллат зиёли бўлиши учун жонини хатарга қўйган, илм олишга интилган талабаларнинг хотирасига бағишлаб ёзилган асар. Хабарингиз бор, бу роман ҳақидаги шов-шувлар, турли-туман таассуротлар, ҳар хил хулосалар ҳали ҳам китобхонлар орасида тинмади. Муаллифнинг айтишича, 70 нафар талабанинг оёқ товушлари уни доим таъқиб қилган. Бу қадамлар шундай собитки, мақсад аниқ – билим ва яна билим! Миллат маърифатини ўйлаб ёрқин ва нурли келажак учун дадилроқ бўлиш. Жавлон Жовлиевнинг айтишича, роман анча оғриқлар билан ёзилди. Қоғоз қоралангунча жуда кўп тунлар ҳаловатсиз ўтди. Бу китоб иккита аниқ мақсад сабаб адабиёт майдонида пайдо бўлди. Биринчиси, ёшларнинг бу фидойиликларини тарихга, адабиётга муҳрлаш, уларни руҳан орамизга қайтариш ва иккинчи мақсад талабаларнинг жасорати, миллат учун қилган қаҳрамонлигини замондошларимизга ибрат қилиб кўрсатиш эди. Албатта, муаллиф буни уддалай олди.

МУАЛЛИФ НИМАДАН ҚЎРҚАНДИ?

Бундан роппа-роса 100 йил муқаддам туркистонлик ёшлар “Биз бугун Германия, Япония каби давлатларга ҳавас қиляпмиз. Қўрқамизки, юз йилдан кейин ҳам авлодларимиз бизга ўхшаб ҳавас қилиб ўтишса. Бу биз учун даҳшатли ҳолат! Шундай экан, миллатни ўзгартира оладиган ягона куч – таълимни бугун кучайтиришимиз шарт!” – деган эдилар. Қарангки, орадан ўша муддат ўтди. Роппа-роса юз йил. Ва биз ҳали ҳам орзу қилишда давом этяпмиз. Муаллиф энди кейинги юз йилликда авлодларимизнинг бугунги ҳолатимизда яшаб ўтишларидан қўрқувда!

Мақсаднинг асли шу. Романнинг асоси тарихий аниқ фактлардир. Муаллиф тарихчи, адабиётшунос Шерали Турдиев қаламига мансуб “Улар Германияда ўқиган эдилар” китоби, архивларда сақланаётган тарихий фактлардан, уларнинг авлоди билан алоқага чиқиб кейин қоғоз қоралашни бошлади. Асарни шафқатсизларча қатл этилган

» **МУАЛЛИФНИНГ АЙТИШИЧА, 70 НАФАР ТАЛАБАНИНГ ОЁҚ ТОВУШЛАРИ УНИ ДОИМ ТАЪҚИБ ҚИЛГАН. БУ ҚАДАМЛАР ШУНДАЙ СОБИТКИ, МАҚСАД АНИҚ – БИЛИМ ВА ЯНА БИЛИМ! МИЛЛАТ МАЪРИФАТИНИ ЎЙЛАБ ЁРҚИН ВА НУРЛИ КЕЛАЖАК УЧУН ДАДИЛРОҚ БЎЛИШ. ЖАВЛОН ЖОВЛИЕВНИНГ АЙТИШИЧА, РОМАН АНЧА ОҒРИҚЛАР БИЛАН ЁЗИЛДИ. ҚОҒОЗ ҚОРАЛАНГУНЧА ЖУДА КЎП ТУНЛАР ҲАЛОВАТСИЗ ЎТДИ.**

миллат йигит-қизларининг нурли хотирасига бағишлади. Асар улар руҳи ва миллатимиз олдидаги қарздорлик бурчи ўлароқ дунёга келди.

ЁШЛАРГА КИМ ЁРДАМ БЕРГАН ЭДИ?

Романда ёзилишича, 1921 йилдаги айрим матбуот нашрларида туркистонлик ёшларнинг тақдирлари ҳақидаги хабарлар чоп этилади. Маълум бўлишича, Туркистондан ёшларни четга, масалан, Германияга ўқишга юборишдаги ташкилий ишларда уларга ўзбек билим хайъатидан иборат “Қўмак” уюшмаси

яқиндан ёрдам берган. “Туркистон” газетасининг 1923 йил 27 январь сонидан чоп этилган мақолада эса Германияга ўқишга кетган ёшлар ҳақида хикоя қилинади.

Маълум бўлишича, хорижга ўқиш учун танлаб олинган ёшларнинг умумий сони 70 нафардан иборат бўлган. Уларнинг 50 га яқини 9 ёшдан 14 ёшгача бўлган болалар ва қизлар, ўспиринлар эди. Ёшлар денгиз орқали жуда оғир, машаққатли йўлга катта умид билан чиқишган. Йилнинг боши, совуқ, йўл эса узун ва адоғсиз. 9 яшар болакайлар оғир тумовдан узоқ вақт азоб чекишган. Берлинга етиб олган, уларга махсус тиббий муолажалар кўрсатилган. Кейин эса шу ёшдаги болалар Кестин шаҳридаги хусусий интернат мактабига жойлаштирилган. Мактаб эса Берлиндан туриб назоратга олинган.

Улар Германиянинг бир нечта шаҳарларида тиббиёт, тарих, фалсафа, педагогика, кимё, машинасозлик, электротехника, тўқимачилик саноти, қишлоқ хўжалиги, генетика, инженерлик соҳаларида билим олишган. Ўғил болалар орасида биринчи бўлиб ўқишга жўнатилган Абдувахоб Муродий бўлса, қизларнинг ичида бу имконият тошкентлик Хайринисога насиб қилган.

Файзулла Хўжаев, Мунаввар қори, Фитрат, Чўлпон, Саидносир Миржалилов каби зиёлилар бу ҳаракатга бош бўлишган. Ҳатто талабаларнинг моддий аҳолидан тез-тез ҳабар олиб туришган, шахсий маблағлари ҳисобидан уларга улуғсиз пул жўнатиб туришган. Бу ташаббусни тўла қўллаб-қувватлаган ва фахрланган энг биринчи зиёли бу Абдулҳамид Сулаймон ўғли Чўлпон эди. Ёшларнинг хорижда ўқиб, ўз касбининг усталари бўлиб ватанига қайтишига катта умид боғлаганди. Ҳатто ўз мактубида бу ҳақда очик айтган.

Лекин бу умид армонга айланган, уларнинг қувончи узоққа чўзилмади. Ўқиш учун кетган барча ёшлар ўзлари танлаган йўналиш бўйича олийгоҳга муваффақиятли қабул қилинган бўлсаларда, Туркистонга қайтиш буйруғига бўйсунмишга мажбур бўлишди. Чунки, Туркистонда “Талабалар Оврупаннинг бузуқ ниятли кишилари таъсирида, уларнинг бу таъсирдан ёшларни қутқариш керак”, деган гап тарқалганди.

Саттор Жаббор, Марям Султонмуродова, Хайринисо Мажидхонова, Солих Мухаммад, Гулсум Раҳимова,

буларнинг ҳаммаси шафқатсизларча отиб ташланган. Тақдири аянчли яқун топган талабалардан бири бу Марям Султонмуродова эди. У Германияга ўқишга борганда эндигина 17 га тўлганди. Марям журналист бўлишни орзу қиларди. Шу йўналишда ўқиди. Ватанга қайтиб аёл журналистлар ичида биринчи қалдирғоч сифатида ижодий парвоз қила бошлаганди. Лекин унга қутилмаганда фашизм тарафдори, Германия жосуси айби қўйилди ва қамоққа олинди. 1947 йилда жазони ўтаб Хоразмга қайтган Марям яна 2 йил ўтиб қамоққа олинди ва Қраснодар ўлкасига сургун қилинади.

ТАЛАБА МАРЯМ СУЛТОНМУРОДОВАНИНГ МАКТУБИ

“Мени уюшган жиноятда айблашди. Лекин мени улардан алоҳида ажратиб, гувоҳларсиз суд қилишди. Агар менга қўйилган айб заррача бўлса ҳам ҳақиқат бўлса, очик намунали суд қилишлари керак, деб ўйлайман. Менинг “Нега ҳеч қандай далилларсиз, фақат тухмат ва ёлгонларга асосланиб бадном қилмоқчи бўляпсиз, айбим таълим олиб қайганимми?”, деган саволимга “агар ўжарлик қилаверсангиз, гўдагингизни тортиб олиб, сиз билан бошқача гаплашамиз”, дейишганидан кейин менинг бир жиноят қилганлигим ёки қилмаганлигимнинг ҳеч қандай аҳамияти йўқ. Ҳаммаси менга аён бўлди ва улар мендан нимани хоҳлаган бўлсалар, ҳаммасига қўл қўйиб бердим”.

АЧЧИҚ ҚИСМАТ, ЖАҒО, ЗУЛМ ВА ШАҲИДЛИК

Уларнинг айби ўқиб қайтганлари эди. Илм, билим олганлари эди. Бу тақдирлар билан танишмоқчи бўлганлар учун 20 минг тиражда нашр этилган, китоб дўконларидаги энг талабгор асарлардан бири “Қўрқма”ни ўқишни тасия этман. Адабиётшунос, тарихчи Баҳодир Каримнинг айтишича, “Қўрқма” адабиётчиларни Жавлон Жовлиев бекатида бир тўхтаб, ўйлашга мажбур қиладиган роман. Шунингдек, тарихчи олим 100 та энг зўр романларимиз бўлса, уларнинг ичида “Қўрқма” албатта бўлади, 10 та бўлса ҳам шундай, деган фикрларни билдирган.

Нигора ҲАСАНОВА, журналист.

БУГУННИНГ ГАПИ

ДУНЁНИ ШИДДАТ БИЛАН ИШҒОЛ ҚИЛГАН ОФАТ

КОРОНАВИРУСНИНГ “ОМИКРОН” ШТАММИ ДУНЁНИ ШИДДАТ БИЛАН ЭГАЛЛАБ БОРМОҚДА. ГАРЧИ ЕНГИЛ КЕЧСА-ДА, УНИНГ ЮҚУВЧАНЛИГИ ОЛДИНГИ ШТАММЛАРГА НИСБАТАН АНЧА ЮҚОРИ ВА У АЙНАН КўПЧИЛИКНИ ЗАРАРЛАШИ БИЛАН ХАВЛИДИР. МАЪЛУМОТЛАРГА КўРА, РЕСПУБЛИКАМИЗДА КЕТМА-КЕТ ИККИ КУНЛИК ПАСАЙИШДАН СўНГ КАСАЛЛАНИШЛАР Сони ЯНА ОРТДИ. КЕЧА 1174 КИШИДА КОРОНАВИРУС ИНФЕКЦИЯСИ ҚАЙД ЭТИЛИБ, ЖАМИ БЕМОРЛАР Сони 217360 НАФАРНИ ТАШКИЛ ЭТМОҚДА. ШУНИНГДЕК, 4 НАФАР КОРОНАВИРУСГА ЧАЛИНГАН БЕМОР ВАФОТ ЭТИБ, КАСАЛЛИКДАН ВАФОТ ЭТГАНЛАР Сони 1549 НАФАРГА ЕТДИ.

Япониянинг Киото тиббиёт университети олимлари таъкидлашича, SARS-CoV-2нинг янги мутацияси пластик буюмлар юзасида ва инсон терисида аввалги вирусларга қараганда анча узоқ яшайди.

Шу боисдан ушбу штаммнинг тарқалишининг олдини олиш борасида пойтахтимизда қандай ишлар қилинаётгани тўғрисида Санитария-эпидемиологик осойишталик ва жамоат саломатлиги хизмати Тошкент шаҳар бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Маъно Бузуркханова қуйидаги маълумотларни берди.

– Тошкент шаҳрининг 12 та туманида 1 тадан махсус COVID поликлиникалари фаолияти йўлга қўйилди, уларда коронавирусга қарши ПЗР тест синамалари ҳар куни 24 соат давомида топширилиши мумкин, бундан ташқари, Санитария-эпидемиологик осойишталик

ва жамоат саломатлиги хизматининг Тошкент шаҳар бошқармаси ва ҳар бир туман ва шаҳар бўлимларида ҳам шундай имкониятлар яратилди. Уларда коронавирუსга қарши ПЗР тест синамалари ҳар куни 24 соат давомида топширилиши мумкинлиги, бунинг учун уларнинг жойлашув манзиллари ҳақида барча тегишли ижтимоий тармоқлар ва оммавий ахборот воситалари орқали маълумотлар берилди.

Эмлаш – касалликни енгиш ва ҳимоялаш учун энг самарали восита. Бу бевосита “омикрон”га таъсир қилмайди, деб айтиб бўлмайди. Тадқиқотлар шуни кўрсатмоқдаки, шифохоналарга оғир аҳволда келадиган беморларнинг аксарияти эмланмаган. Вакцина олганларда ҳам бу ҳолат кузатишмоқда, лекин касалликнинг кечиши анча енгил тарада ўтмоқда.

Тошкент шаҳрининг барча оилавий поликлиникаларида коронавирус инфекциясининг олдини олиш мақсадида 7 хил вакцина билан эмлаш ишлари олиб борилмоқда. Республикаимизга коронавируснинг кириб келиши ва тарқалишининг олдини олиш чора-тадбирлар дастурини тайёрлаш бўйича Республика махсус комиссиясининг йиғилиш баёни ижросини таъминлаш борасида қуйидаги ишлар амалга оширилмоқда. Жўмладан, давлат органлари, хўжалик юритувчи субъектлар ва бошқа ташкилотларнинг ходимлари (саломатлиги бўйича қарши кўрсатма бўлган ходимлар бундан мустасно) жорий йил 1 сентябрга қадар коронавирус инфекциясига қарши вакцинанинг камиди 1-дозаси, 1 октябрга қадар 2-дозаси, 1 ноябрга қадар 3-дозаси билан эмланмаган тақдирда,

мазкур ташкилотларнинг (объектларнинг) фаолият юритиши вақтинчалик тўхтатилиши таъкидлаб ўтилган. Шу билан бирга, Тошкент шаҳрида бугунги кунгача жами 6849 та объектларда ўрганиш ишлари олиб борилди: 1972 таси бюджет ташкилотлар, 4877 таси тадбиркорлик субъектлари. Ўрганишлар натижасида 19431 нафар ходим коронавирус инфекциясига қарши эмланмаганлиги аниқланди. Уларнинг 11596 нафари бюджет ташкилотларида ишлайдиган ходимлар экан.

Аниқланган ҳолатлардан сўнг 5524 нафар ишчи ходимлар вақтинчалик ишдан четлатилди, 108 та бюджет ташкилотлари раҳбарларига нисбатан маъмурий баённомалар расмийлаштириб, жаримага тортилди.

Тошкент шаҳри туманларида 2022 йил бошидан ҳозиргача (COVID-19) коронавирус инфекцияси касаллигининг олдини олишга қаратилган 8252 та дезинфекция тадбирлари олиб борилди.

Мутахассисларнинг хулосасига кўра, ҳозир кўпчилик ниқоб тақиш, масофа сақлаш қоидаларига амал қилмай қўйди. Бу “омикрон”нинг тез тарқалишига сабаб бўлмоқда ва қисқа вақтда кўпчиликни зарарлаши мумкин. Ўзингизни ва яқинларингизни асранг.

“Ўзбекистон овози” мўхбири Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ сўхбатлашди.

“Гулистон” ва “Театр” журналлари бирлашган таҳририяти жамоаси таҳририят бош муҳаррири ўринбосари Маматқул Ҳазратқуловга турмуш ўртоғи **Дилдор МАВЛОНБЕКОВА**нинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

O'zbekiston ovozi

МУАССИС:

ХДР
Xalq demokratik partiyasi

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

ТАҲРИР НАҲА’АТИ:

Ulug'bek INOYATOV
Ulug'bek VAFOYEV
Maqsuda VORISOVA
Qalandar ABDURAHMONOV
Guliston ANNAQILICHEVA
Muslihiiddin MUHIDDINOV
Hayotxon ORTIQBOYEVA
Shuhrat ISLOMOV
Toshtemir XUDOYQULOV

Bosh muharrir: To'liq TO'RAXONOV

MANZILIMIZ: 100135, Toshkent, Bunyodkor shoh ko'chasi, 50 «A»-uy.

Телефонлар: (71) 276-10-91, (71) 276-20-67.

E-mail: uzbovozi@mail.ru

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

«Sharq» nashriyat-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasida chop etildi.
Korxonaning manzili: Buyuk Taron ko'chasi, 41-uy.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Navbatchi: **Ravshan SHODIYEV**
Sahifalovchi: **Bekzod ABDUNAZAROV**

Г — 141. 2213 nusxada bosildi. O'za yakuni — 23:40.
Nashr ko'rsatkichi — 220. Topshirilgan vaqti — 00:50.
t — Tijorat materiallari

ISSN 2010-7633

Газетанинг электрон саҳифасига ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

1 2 3 4 5 6

Sotuvda kelishilgan narxda